

Täysistunto

Perjantai 2.10.2015 klo 13.05—17.28

Täysistunto alkoi klo 13.05. Täysistunto keskeytettiin klo 13.32. Täysistuntoa jatkettiin klo 15.46. Täysistunto päättyi klo 17.28.

Puhetta johti toinen varapuhemies Paula Risikko (13.05—13.32 ja 15.46—17.28).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 1.10.2015 antanut hallituksen esitykset HE 54—60/2015 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 132, 133, 135-141, 146, 154, 162/2015 vp.

3. Valtioneuvoston tiedonanto eduskunnalle kustannuskilpailukykyä vahvistavista toimista

Valtioneuvoston tiedonanto VNT 2/2015 vp

Pöytäkirjan liite Liite 3A

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia, valtioneuvoston tiedonanto eduskunnalle kustannuskilpailukykyä vahvistavista toimista.

Keskustelu asiasta päättyi keskiviikkona 30.9.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Lauri Ihalainen Sanna Marinin kannattamana ehdottanut, että tiedonanto lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, valtiovainvaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Lisäksi keskustelussa ovat Lauri Ihalainen Sanna Marinin, Ville Niinistö Outi Alanko-Kahiluodon ja Paavo Arhinmäki Li Anderssonin kannattamana tehneet ehdotukset epäluottamuslauseen antamiseksi valtioneuvostolle. Ehdotukset on monistettuna jaettu edustajille. (Pöytäkirjan liite 3A)

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

Selonteko hyväksyttiin.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ensin on äänestettävä Lauri Ihalaisen ehdotuksesta tiedonannon valiokuntaan lähettämisestä. Jollei tiedonantoa päätetä lähettää valiokuntaan, on sen jälkeen äänestettävä ehdotuksista epäluottamuslauseen antamiseksi valtioneuvostolle.

Menettelytapa hyväksyttiin.

Asian valiokuntaan lähettämättä jättäminen "jaa", asian valiokuntaan lähettäminen "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 55; poissa 29 (äänestys 1).

Eduskunta päätti, että tiedonantoa ei lähetetä valiokuntaan.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt äänestetään ehdotuksista epäluottamuslauseen antamiseksi valtioneuvostolle. Ensin äänestetään Paavo Arhinmäen ehdotuksesta Ville Niinistön ehdotusta vastaan, sitten voittaneesta Lauri Ihalaisen ehdotusta vastaan ja lopuksi siitä, nauttiiko valtioneuvosto eduskunnan luottamusta.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Ville Niinistön ehdotus "jaa", Paavo Arhinmäen ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 122, ei 40, tyhjiä 9; poissa 28 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ville Niinistön ehdotuksen.

2) Lauri Ihalaisen ehdotus "jaa", Ville Niinistön ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 146, ei 19, tyhjiä 7; poissa 27 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi tässä äänestyksessä Lauri Ihalaisen ehdotuksen.

3) Luottamuslause valtioneuvostolle "jaa", Lauri Ihalaisen ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 115, ei 53, tyhjiä 4; poissa 27 (äänestys 4).

Eduskunta päätti, että valtioneuvosto nauttii eduskunnan luottamusta. Asian käsittely päättyi. (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Saanko pyytää edustajia siirtymään kokouksiin salin ulkopuolelle, koska nyt jatkamme täysistuntoa.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Hallituksen esitys HE 30/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle muut erikoisvaliokunnat antavat työjärjestyksen mukaisesti lausunnon 30 päivän kuluessa siitä, kun esitys on lähetet-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

ty valtiovarainvaliokuntaan. Keskustelu keskeytettiin torstaina 1.10.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelu jatkuu nyt nopeatahtisena. Etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että nopeatahtisen keskustelun jälkeenkin pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia. Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen kohdista 5.—29.

Keskustelu jatkuu, ja ministeri Kimmo Tiilikainen esittelee oman sektorinsa asioita.

Keskustelu

13.14 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Ympäristöministeriön hallinnonalalle mennään. Ympäristöministeriön tehtävähän on huolehtia siitä, että Suomessa rakennetaan kestävää elinympäristöä ja vihreää kasvua. Strategisia painopistealueita ovat vähähiilisen ja energiatehokkaan Suomen rakentaminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, kiertotalous — toimiva sellainen — hyvä ympäristön tila, monimuotoinen luonto, toimivat ekosysteemipalvelut sekä hyvinvointia ja kilpailukykyä tukeva asuminen.

Ensi vuoden budjetissa hallitus esittää ympäristöministeriön hallinnonalalle 198,8:aa miljoonaa euroa. Se on 5 miljoonaa vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Lopputummassa ovat mukana korjaustoiminta-avustuksiin tarkoitetut 22 miljoonan määrärahat, jotka kuluvana vuonna olivat talousarvion ulkopuolisen Valtion asuntorahaston rahoittamia. Näin ollen tuo vertailukelpoinen summa on itse asiassa noin 27 miljoonaa pienempi kuin tuossa kuluvan vuoden budjetissa, joten ympäristöministeriön hallinnonala kantaa ison vastuun näistä säästötoimista, jotka kaikkia hallinnonaloja koskettavat. Ympäristö- ja luonnonsuojelumenoihin esitetään 103,5 miljoonaa euroa, alueiden käyttöön, asumiseen, rakentamiseen 28 miljoonaa, hallinnonalan toimintamenoihin 67,2, ja se sisältää myös monien päätöksentekoa palvelevien selvitysten rahoitusta. Talousarvion ulkopuolisen Valtion asuntorahaston varoja arvioidaan käytettävän lisäksi 200 miljoonaa euroa asuntotoimen avustusten ja korkotukien maksamiseen. Valtion asuntorahastosta tuloutetaan talousarvioon 47 miljoonaa. Tässä muutamia pääsummia tuolta hallinnonalalta.

Poimin hallituksen strategisten tavoitteitten toteuttamiseen tähtäävien kärkihankkeitten rahoituksesta muutaman maininnan: 4 miljoonaa euroa osoitetaan Itämeren ja vesien suojelun sekä kierrätyksen lisäämiseen, 800 000 euroa kierrätystä ja kiertotaloutta edistävän sääntelyn valmisteluun, 0,5 miljoonaa euroa siihen, että aloitetaan tuo valmistautuminen uuden kansallispuiston perustamiseen, 1,3 miljoonaa pilaantuneitten maa-alueitten kunnostukseen ja maa-aineskierrätyksen kokeiluohjelmiin.

Luontoympäristön osalta ravinteiden kierrätysohjelmaa jatketaan Itämeren kuormituksen vähentämiseksi ja Saaristomeren tilan parantamiseksi. Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointia niin ikään jatketaan. Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman toimeenpano sekä Natura 2000 -verkoston ja aiemmin päätettyjen luonnonsojeluohjelmien toteutus jatkuu. Vuonna 2016 uusien luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin on käytettävissä noin 18,5 miljoonaa euroa, mikä on erittäin paljon vähemmän kuin aikaisemmin. Lisäksi luonnonsuojelualueiksi jo perustettujen tai hankittujen alueiden suojelutoimet viedään loppuun 8 miljoonan kertaluontoisella määrärahalla. Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelua jatketaan samalla noin 2,4 miljoonan euron

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

panostuksella kuin kuluvana vuonna. Öljyntorjunta-alusten torjuntavalmiuteen osoitetaan 500 000 euron lisäpanos. Merentutkimusalus Arandan peruskorjaus aloitetaan.

Asumisen ja rakentamisen puolelta joitakin poimintoja: Hallitusohjelman mukaisesti ympäristöministeriö toteuttaa useita kaavoituksen ja rakentamisen sujuvoittamistoimia, joilla helpotetaan ja nopeutetaan rakentamista sekä alennetaan rakentamisen kustannuksia. Ensimmäiset uudistukset ovat jo menossa, ja näistä on esityksiä odotettavissa eduskuntaan. Muutama esimerkki: Maakuntakaavojen ja yhteisten yleiskaavojen vahvistusmenetelmästä luovutaan tuolla ympäristöministeriössä ja se siirretään maakuntavaltuustojen, maakuntaliittojen, päätettäväksi. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseksi asetin viime viikolla työryhmän, jonka tehtävänä on hallitusohjelman linjausten mukaisesti valmistella esitys maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisesta ensi kesään mennessä. Tarkoituksena on sujuvoittaa täydennysrakentamista ja rakennusten käyttötarkoitusten muuttamista, helpottaa hajarakentamista, lieventää vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumisen ohjausta ja muuttaa ely-keskusten roolia kaavoitus- ja rakentamisasioissa neuvoa-antavaksi. Valtion tukemaa asuntorakentamista edistetään useammalla lakimuutoksella, joista varmaan tarkemmin voidaan puhua vielä keskustelun kuluessa. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Arvoiset edustajat, käymme nyt debattia kello 13.30:een asti, koska täysistuntohan keskeytetään sitten suuren valiokunnan kokouksen vuoksi. Mutta nyt niitä edustajia, jotka haluavat kommentoida tai kysyä ministeri Tiilikaisen esittelystä, pyydetään varaamaan 1 minuutin puheenvuoro V-painiketta painamalla, eli käynnistetään sitten debattia.

13.19 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kehitysyhteistyö ja luonnonsuojelu näyttävät olevan hallituksen erityisellä kurituslistalla, koska budjetin suurimmat leikkaukset kohdistuvat näihin. Luonnonsuojelualueiden hankintaan kohdistuu suhteellisesti jopa suurempi leikkaus kuin kehitysyhteistyöhön. Tämä on monesta syystä kummallista ja väärin. Yksi syy on se, että Metso-ohjelma on yksi niitä harvoja luonnonsuojeluohjelmia, joihin maanomistajatkin ovat olleet tyytyväisiä. Muun muassa Metso-ohjelmaan nyt tämä luonnonsuojelualueiden hankinnan raju leikkaus kohdistuu pahasti. Toiseksi hallitus korostaa biotaloutta, haluaa lisätä metsien hakkuita. Jotta tämä voitaisiin toteuttaa kestävästi, on ensiarvoisen tärkeä löytyä tasapaino luonnon monimuotoisuuden, suojelun ja metsien taloudellisen hyödyntämisen välillä, ja sitä hallitus nyt pahasti vaarantaa.

13.21 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin olen varsin huolissani siitä ympäristönsuojelun tasosta ja luonnonsuojelualueisiin käytävien rahamäärien tasoista, mitä hallitus esittää. On todella harmillista, että niinkin hyvä asia kuin biotalous hallituksen kärkihankkeena uhkaa nyt jäädä sitten tällaiseksi mustaksi pilveksi, jos Metso-ohjelmaa ei kyetä riittävällä tasolla toteuttamaan seuraavassa budjetissa. Nimittäin pitää löytää tasapaino metsien käytön ja metsien suojelun ja luonnonsuojelun välille. Meillä on tässä hyvä väline, se ei ole ollut kovin kallis, ja nyt pitäisi todella hallituksen miettiä, että niitä välineitä, joita meillä ympäristön- ja luonnonsuojeluun on käytettävissä, käytettäisiin niin, että myöskin riittävä rahoitus olisi olemassa.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

13.22 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Saimme eilen lukea, että Bronkan sataman rakennustöiden yhteydessä on ruopattu 28 miljoonaa kuutiometriä eli 165 kertaa enemmän kuin taannoisen Nord Stream -putken rakentamisen yhteydessä. Miten on mahdollista, että tämä ei ollut valtion tiedossa, ja mitä ministeriö aikoo tehdä, jotta yhteydenpito näissä ympäristöasioissa toimisi paremmin Suomen ja Venäjän välillä?

13.22 **Nasima Razmyar sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen täysin samaa mieltä täällä muiden edustajien kanssa tästä erittäin suuresta leikkausmäärästä, joka valittavasti kohdistuu myöskin meidän luonnonsuojeluun. Luonnonsuojelusta leikataan lähes 62 prosenttia, ja se on aivan valtavan paljon. Näillä varoilla on pidetty huolta luonnon monimuotoisuudesta, ja tiedämme, kuinka tärkeätä luonto on meille suomalaisille. Kärkihankkeissa on muun muassa vesisuojaus, mikä on toki hyvin tärkeätä, mutta vesivarantojemme suojeluun käytetään kuitenkin 4,4 miljoonaa vähemmän kuin viime vuonna. Osaatko, ministeri, kertoa meille, mihin tämä kärkihanke perustuu?

13.23 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän meremme Itämeri on yksi maailman herkimmistä ja myös yksi maailman saastuneimmista, ja sen eteen halutaan tehdä kovasti töitä. Tämän Itämeren hyväksi tehtävän työn osuus budjetissa on hajanainen molempien ministeriöiden osalta ja myös kärkihankkeiden osalta. Kysyisinkin ministeriltä: onko mahdollista saada tällaista koontia, avausta siitä, miten paljon hallitus panostaa kärkihankkeiden kautta ja ylipäättänsä ministeriöiden budjettien kautta Itämeri-työhön?

13.24 **Eeva-Maria Maijala kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia siitä, että meillä on tällä hetkellä todella laaja ja monipuolinen suojeluohjelmaverkosto olemassa, ja ennen kaikkea kiitos vielä siitä, että meillä on erinäköisellä lainsäädännöllä suojeltu Suomen luontoa todella hienosti. Esimerkiksi uusi metsälaki, mikä tuli voimaan, ja monet muut lait tekevät sen, että meillä metsänomistajilla on suuret määrät omia suojelualueita, joita ei tarvitse valtion maksaa millään tavalla. Esimerkiksi erilaisia suoalueita meillä on todella paljon suojeltuina jo nykyisin voimassa olevalla lainsäädännöllä. Mutta nyt sitten kuulostaa siltä, että ollaan huolissaan, että Metso-ohjelmaan ja soittensuojeluun ei oltaisi varaamassa rahaa enää niin paljon kuin tarvitaan. Mutta kysynkin ministeriltä nyt: miten te olette huomioinut sen, kuinka paljon meillä on olemassa niin sanottuja ei-virallisia suojelualueita ja suojeltuja kohteita jo ilman, että nyt tarvittaisiin lisää rahaa niiden suojelemiseksi?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän vielä kaksi puheenvuoroa ja sitten ministerille vastauspuheenvuoron, koska joudumme keskeyttämään, ja nämä kaksi henkilöä ovat edustaja Mattila ja edustaja Niinistö. (Välihuuto) — Me jatkamme heti istunnon keskeytyksen jälkeen.

13.25 **Pirkko Mattila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille esityksestä. — Vaikka täällä nyt puhutaan, että biotalous uhkaa jäädä mustaksi pilveksi, en suinkaan näe niin, vaan kyllä tässä kaikki biotalouden eri värit hohtavat mielestäni kauniisti. Ylipäättään ei tässä yhtään ympäristönsuojelulakia olla lakkauttamassa, ei

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

ilmastolakia, ja viime kaudella metsälakiin nostettiin uusia luontokohteita, joita suojellaan sitä kautta, ja metsänomistajilla on vaihtoehtoisia menetelmiä erilaisille hakkuukäytännöille — jatkuvan kasvatuksen periaate — jotka eivät mielestäni myöskään tarkoita mitään metsän erityistä parturointia, sitäkin täällä on esitetty, vaan jos me aiomme jalostaa metsästä niitä korkean jalostusarvon tuotteita, se puu on ensin kaadettava.

Mutta ministeri kertoi tuossa myös, että ollaan perustamassa kansallispuisto. Onko ministerillä jo vertailuja eri mahdollisuuksista, minne tätä kansallispuistoa voitaisiin olla perustamassa?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Teen muutoksen: Li Andersson saa puheenvuoron vielä ennen kuin tämä lopetetaan, koska nyt vasemmistoliitto olisi jäänyt ilman puheenvuoroa ja koska useat edustajat joutuvat tässä tauolla ehkä lähtemään. Siis edustaja Niinistö ja edustaja Andersson, mutta sitten mennään ministerin vastaukseen ja sitten mennään kipin kapin sinne suureen valiokuntaan.

13.27 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Tiilikainen, teitä pidetään järkevänä ja ympäristötietoisena miehenä, mutta työsarka on kyllä aika kova. Teiltä viedään luonnonsuojelu- ja meriensuojelu- ja soidensuojelurahoja pois paljon, ja näyttää aika heikolta siellä panostuspuolella. Siihen toivon teiltä myös vastauksia, niin kuin useampi muu tässä, mitä Suomen luonnon tilalle käy.

Mutta erityisesti olen huolissani viime viikkojen uutisista Suomen kansainvälisestä roolista ympäristöneuvotteluissa ja maailman ympäristön tilan pelastamisessa ja ilmastopuhtausaikaansaamisessa. Se tieto, mikä tuli siitä, että Suomi leikkaa kehitysyhteistyörahojen sisällä erityisesti ilmasto- ja ympäristörahoitusta varsin kovalla kädellä, oli kova isku Suomen kansainväliselle työlle. Me olemme johdonmukaisesti puolustaneet YK:n ympäristöjärjestö Unepin roolia. Ministeri Lehtomäki oli aikanaan esittämässä Unepin vahvistamista. Itse sain sen vietyä ministerinä osaltamme neuvottelijana läpi EU:n ja YK:n tasolla. Miten te, ministeri, nyt voitte varmistaa, (Puhemies koputtaa) että Suomi pitää lupauksensa ilmasto- ja ympäristörahoituksessa ja että Pariisin ilmastopuhtauspöytäkirjassa olemme rakentava toimija?

13.28 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän puheenvuorosta. — Tämä hallitus aikoo rajata opiskelija-asunnot ja myöskin nuorisotasunnot pois erityisryhmien investointiavustuksen piiristä osana tätä hallituksen asuntopoliittista kokonaisuutta. Sehän tulee merkittävästi heikentämään jo erittäin vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien nuorten taloudellista tilannetta, ja koska tämä tukimuoto on ollut todella merkittävä tämän asuntotuotannon kannalta, niin arvioidaan, että se saattaa jopa kokonaan pysäyttää uudisasuntotuotannon ja taatusti myöskin nostaa vuokratasoa. Haluaisin nyt kysyä ministeriltä, miksi hallitus aikoo lakkauttaa tämmöisen todistetusti erittäin tehokkaan ja tärkeän tukimuodon ja miten te aiotte varmistaa, että nuorille edelleen jatkossa on olemassa riittävästi kohtuuhintaista asumista tarjolla kaikissa isoissa kasvukeskuksissa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Tiilikainen, 3 minuuttia, ja jatkamme sitten myöhemmin. — Siitä paikalta.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

13.29 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa rouva puhemies! Aina valmiina, miltä paikalta hyvänsä. — Tässä usea edustaja toi huolensa esiin luonnon-suojelumäärärahojen leikkauksista erityisesti Metso-ohjelmaan tuo kohdistuu. Tunnen tietysti samaa huolta, koska satun olemaan myös se ministeri, joka aikoinaan päätti Metso-ohjelman ja loi sille rahoitussuunnitelman ja pitkän aikavälin tavoitteen. Nyt kuitenkin ei kannata nähdä tässäkään semmoista mörköä. Tämä Metso-toimintamalli, joka nauttii ympäristöjärjestöjen, metsänomistajien ja metsäteollisuuden tukea, ei katoa mihinkään, ja myös näillä niukkenevilla määrärahoilla suojelualueitten määrä lisääntyy ensi vuonna. Suojelualueitten määrä ei siis vähene, vaan se lisääntyy, vaikka toki tuo lisääntymistähti hidastuu.

Tässä edustaja Adlercreutz kysyi tästä Bronkan satamasta. Itse asiassa 2011 tuo rakennustyö alkoi, ja kyllä sitä on Helcomin Baltic Sea Dayn yhteydessä käsitelty joka tapauksessa säännöllisesti, ja meillä esimerkiksi Suomen ympäristökeskus ja vastaavat viranomaiset muualta Suomenlahden ympäristöstä, myös Venäjältä, ovat näitä tutkimus- ja mittaustuloksia vaihtaneet. Onneksi toistaiseksi ei ole kovin hälyttäviä tuloksia niissä mittaus-tuloksissa ollut, viimeisimmät toki puuttuvat, mutta myös nuo rakennustyöt alkavat olla loppuun saatettuja toistaiseksi. Siellä jo laivat liikennöivät, ja tänä syksynä pitäisi tulla loppu. Tämä otetaan esille ensi viikolla Helcomin kokouksessa, missä on juuri aiheena ruop-pausten ja läjitysten raportointi eri maista, ja myös itse aion Venäjän luonnonvaraministerin puoleen asiassa kääntyä.

Itämerestä oli muutenkin huolta. Lyhyesti tiivistän tuon idun, että Itämeren hyvän tilan saavuttaminen on hallituksen suuri tavoite. Se, mitä aiotaan tehdä vielä paremmin kuin aikaisemmin, on ottaa hyppy sekä maatalouden ravinteitten kierrätyksen tehostamisessa että yhdyskuntien ravinnekuormituksen saamisessa entistä paremmin hyötyyn ja haltuun. Vesiensuojelusuunnitelmat etenevät.

Kansallispuistot. Joitain vaihtoehtoja on, ja virkamiehet tekevät valmistelu- ja vertailu-työtä. Odotan mielenkiinnolla sitä.

Tässä kansainvälisessä roolissa, minkä edustaja Niinistö otti esille, on aivan totta, mitä puhuitte. Suomella on ollut erittäin merkittävä rooli Unepissa. On rahoitettu toimintaa ja myös käytetty puhevaltaa Unepin toiminnan ohjaamisessa. (Puhemies koputtaa) Ja onneksi kaikki maailman asiat eivät ole pelkästään rahasta kiinni, vaan kyllä sillä meidän (Puhemies: Aika!) osaamisella ja sitoutumisella on edelleen mahdollisuudet myös tuohon Unepin toimintaan positiivisella tavalla vaikuttaa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Asian käsittely keskeytetään.

Myös täysistunto keskeytetään suuren valiokunnan kokouksen vuoksi, ja sitä jatketaan kello 15.45, jolloin meillä on edelleen ministeri Tiilikainen täällä mukana.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Tänään kello 13.30 keskeytettyä täysistuntoa jatketaan.

Otamme ensiksi aikaisemmin pyydettyjä vastauspuheenvuoroja, ja sen jälkeen varaamme ministerille aikaa vastata. Meillä on käytössä tähän ympäristöministeriön sektoriin liittyvään debattiin puoli tuntia, ja sen jälkeen siirrymme noin kello 16.15 maa- ja metsätal-usministeriön sektorille.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

15.47 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastopolitiikan rahat ovat pääosin muualla kuin ympäristöministeriön pääluokassa, mutta otan nyt kuitenkin esille sen, että tämän vuoden joulukuussa Pariisissa on ratkaisevan tärkeä — ei vain Suomen vaan koko ihmiskunnan tulevaisuuden kannalta ratkaisevan tärkeä — kokous, jossa pitäisi saada valmiiksi seuraava kansainvälinen ilmastopöytäkirja. Monien arvioiden mukaan rahoituksesta, kehitysmaiden ilmastotoimien rahoittamiseksi annettavasta teollisuusmaiden tuesta, saattaa tulla näiden neuvottelujen kynnyksikysymys. Nyt kuitenkin hallitus on päättänyt leikata paitsi kehitysyhteistyörahoja rajusti niin myöskin aiemman päästökaupan huutokauppatuloiden käyttämisen kehitysmaiden ilmastotoimien rahoittamiseen ja samaan aikaan, kuten edustaja Niinistö aiemmin viitasi, poistaa yleisrahoituksen Unepilta. Minun täytyy sanoa, että olen tästä aika tyrmistynyt, että tällaisella koko ihmiskunnan kannalta ratkaisevalla hetkellä tehdään aivan päinvastaiseen suuntaan vieviä taloudellisia päätöksiä.

15.48 **Touko Aalto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tiedustelen hieman samaa asiaa, mitä edustaja Hassi edellä. Ilmastorahoitukseen käytettiin tänä vuonna 88 miljoonaa euroa. Kun myös keh-y-rahoista leikataan hyvin paljon, niin minua kiinnostaa tietää, miten Suomi kantaa rahoituksen osalta vastuuta Pariisin ilmastokokoukseen liittyen.

Toinen asia, mitä tahtoisin tiedustella liittyen aikaisempaan esittelypuheenvuoroon ennen kaikkea rakentamisen sujuvoittamisesta: Tällä hetkellä maankäyttö- ja rakennuslakia ollaan muuttamassa. Kysyn: Miksi sitä ollaan muuttamassa siten, että ely-keskukselle nykyisin kuuluva poikkeustoimivalta siirretään kunnille? Miten vastaatte ihmisten huoleen siitä, että rannat rakennetaan täyteen ja automarketteja ilmestyy kuin sieninä sateella? Mietin sitä, onko hajarakentaminen mielestänne ollut jotenkin vaikeaa tähän mennessä, kun tähän uudistukseen ollaan menossa.

15.49 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rakennusala työllistää niin suoraan kuin myös välillisesti erittäin paljon suomalaisia. Siksi on hyvä, että ympäristöministeriössä on lähdetty vauhdilla purkamaan normeja ja säädöksiä ja helpottamaan rakentamista koko Suomessa. Päätösvaltaa tulee siirtää yhä enemmän maakuntiin ja kuntiin, sillä siellä kaikkein parhaiten tiedetään, mitä siellä alueella tarvitaan. Myös on hyvä, että rakentamisen kustannuksia kaiken kaikkiaan pyritään alentamaan. Toivon, että myöskin kiinnitetään huomiota väestönsuojien rakentamisvelvollisuuksiin, niitä pyritään keventämään ja monia muitakin. Esimerkiksi vapaa-ajanasuntojen muuttamista pysyvään asumiseen on sujuvoitettava, ja päätökset tulee voida tehdä kunnissa. Samoin myöskin toivon, että suunnittelutarvealueiden lukkiutuneeseen tilanteeseen puututaan.

15.50 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tervehdin ilolla ministerin aktiivisuutta juuri tässä asiassa, että kaavojen vahvistamista poistetaan ympäristöministeriöltä ja siirretään kuntiin ja maakuntiin. Se on minusta erittäin hyvää kehitystä, ja kuten edustaja Torniainenkin totesi, niin varmasti sillä on suotuisia vaikutuksia työllisyyteen ja taloudelliseen aktiviteettiin. On varmaa, että tämä on hankkeena sellainen, että joissain paikoissa saatetaan pitää sen toteuttamista vaikeana, ja yllättäviäkin vastoinkäymisiä saattaa tulla, joten toivon, että ministerillä on aikaa ja tarkka katse tämän asian suhteen, jot-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

ta se jämakällä otteella ohjataan maaliin asti, ettei se sitten hyödy mahdollisesti joihinkin muodollisuuksiin jossain vaiheessa. Uskon ja luotan, että tämä edistyy hyvin.

Haluaisin myös kysyä ministeriltä tästä energiatodistuslain uudistamisesta ja siitä, mitä sen suhteen nyt on kaavailtu, kun alustavat tiedot valmisteilla olevasta esityksestä viittaavat siihen, ettei tämän kansalaisaloitteen ja eduskunnan päättämiä muutoksia siihen oltaisiin tekemässä esimerkiksi sähkölämmityksen osalta. Onko esimerkiksi aurinkopaneelleilla tuotettu sähkö yhtä syntistä kuin ydinsähkö asuntojen lämmittämisessä jatkossa ja niin edelleen? Tähän toivoisin täsmennystä ja selvennystä ja toivoisin, että se hankeuudistus etenisi edellisen eduskunnan tahdon mukaisella tavalla.

15.52 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! On aivan erinomaista, että hallitus ja meidän yhdistelmäministerimme on ottanut vahvan otteen biotaloudessa ja puhtaassa teknologiassa, niiden edistämiseksi. Tämä on Suomelle erittäin suuri mahdollisuus, erittäin suuri mahdollisuus, ja sitä meillä ei ole varaa menettää.

Olen aivan eri mieltä, kun täällä on tullut esille, että biotalous on jollain tavalla Suomelle musta pilvi. En ymmärrä ollenkaan sellaista puhetta, vaan aivan päinvastoin, se on aivan päinvastoin. Luonto on meille jokaiselle äärimmäisen tärkeä asia, ja hyvinvoiva luonto on perusedellytys biotalouden kehittymiselle. Se on yksinkertaisesti näin. Mutta se tapa, jolla tähän asti sitä on hoidettu, ei ole ollut paras mahdollinen. Siksi yhdistelmällä ympäristöministeri ja maa- ja metsätalousministeri saadaan johdonmukaisuutta siihen toimintamalliin, että toinen edistää ja toinen estää, mikä on se aikaisempi malli ollut. Nyt molemmat edistävät. Ja tämä on sitä, mitä me olemme kaivanneet. On aivan päivänselvää näin.

Eli johdonmukaisuutta on tullut, ja sitä haluan erittäin suurella mielihyvällä tervehtiä ja laittaa onnea ja menestystä (Puhemies koputtaa) ministerille tässä vaativassa tehtävässä.

15.53 Hanna Halmeenpää vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Metsäteollisuus ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ja muutama muukin järjestö ovat esittäneet yhteisen huolensa vapaaehtoisuuteen perustuvasta Metso-ohjelmasta. Palaan vähän nyt tässä siihen, mistä aikaisemminkin iltapäivällä puhuttiin.

Tämä Metso-ohjelmahan on lisännyt huomattavasti luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä metsien suhteen ja myöskin eri metsäalan toimijoiden ja luonnonsuojelujärjestöjen välistä yhteistyötä. Biotalouskasvun myötä tämä metsien käyttö tietysti tulee jatkossakin huomattavasti tehostumaan, ja kyllä siellä resursseja siihen onkin. Sitten, kun kuitenkin samaan aikaan on tiedossa tämä Metso-määrärahojen väheneminen 6:sta 3 miljoonaan, eli puolittuminen, ja sitten vähän jo eilen esiin nostamani asia eli Metsähallituksen organisatiouudistus, joka monien aivan julkisuudessa olleiden tietojen mukaan antaa hieman aihetta olla huolissaan kansallisesta omaisuudestamme, haluaisin vielä nyt nostaa esille, miten nyt turvaamme tässä kokonaisuudessa metsien monikäyttöarvoja, ekosysteemipalvelujen (Puhemies koputtaa) jatkumisen ja hyvän tilan.

15.54 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuossa ennen taukoa edustajat Satu Hassi ja Riitta Myller olivat huolissaan siitä, miten Suomen metsien ja luonnonsuojelun käy. Pitää muistaa, että Suomen metsät ovat Euroopan unionin mittapuussa kaikkein eniten suojelualueita sisältäviä, eli Suomi on tässä kunnostautunut kiitettävästi, enkä ymmärrä tuota arvoisien edustajien ajattelumallia, että metsien hak-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

kuu olisi jotain metsien tuhoamista. Suomessa on maailman paras metsätalous, me osaamme nämä metsäasiat. Ja tämä teidän vaatimuksenne ylettömästä, jatkuvasta suojelun lisäämisestä veronmaksajien rahoilla on valtiolle liian kallista lystiä. Joka tapauksessa me osaamme nämä hommat tehdä.

Toinen asia, josta haluan sanoa myös, on tämä, että ministeri Tiilikaiselle annan suuren kiitoksen siitä, että hän on rohkeasti lähtenyt tätä byrokratiaa purkamaan. Maakuntakaavojen siirtäminen maakuntavaltuustojen päätettäväksi on erittäin viisas ratkaisu. Ja sitten tulee pitää huoli myös siitä, että rakennuslupien lupamenettely siirretään kuntiin. Tässä on aivan turhaa byrokratiaa luotu. Sama rakennuslupa voi olla kymmeniä kertoja valitusten takia seisonut, niin kuin kotikunnassani Ilomantsissa on käynyt — aivan turhaa byrokratiaa, jolla yritetään estää maaseudulla rakentaminen ja varmistetaan maaseudun autioituminen. Millä aikataululla, arvoisa ministeri, nämä kaavoihin liittyvät asiat ja rakennuslupiin liittyvät asiat etenevät teidän ministeriössänne?

15.56 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin pahoittelun siitä, että suuri valiokunta ja täysistunto olivat jonkin aikaa päällekkäin.

Haluan tässä yhteydessä todeta sen, että sosialidemokraattien mielestä on erittäin hyvät mahdollisuudet yhdistää suojelu sekä biotalouden tavoitteet luoda työpaikkoja. Mutta juuri sitä varten me tarvitsemme myöskin näitä rahoja suojeluohjelmiin. Kun me lisäämme metsien käyttöä, niin meidän täytyy varmistaa se, että luonnon monimuotoisuus samalla säilyy. Näillä ei ole mitään ristiriitaa keskenään, mutta niitä mustia pilviä saattaa tulla silloin, jos tästä suojelupuolesta ei pidetä kiinni.

Arvoisa puhemies! On myöskin erittäin tärkeää se, että me emme näitten normien purun taakse mene tekemään sellaisia asioita, joilla saattaa olla sitten ympäristöä heikentäviä vaikutuksia. Toivon, että silloin, kun tätä normien purkua tehdään, sitä tehdään aidosti sillä tavalla, että niitä normeja, jotka haittaavat oleellisesti toimintaa, puretaan, mutta ei samalla ympäristönsuojelua heikennetä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Mykkänen, siellä oli joku hätä. (Naurua)

15.57 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Ei tässä minulla niinkään hätä ole, mutta maalla on hätä, koska normit ovat niin hankalia. On kohtuutonta, että vaikkapa tuulimyllyn pystyttämisessä, joka kestää fyysisesti puoli vuotta, viisi ja puoli vuotta voi hyvin kestää lupaprosessi. Kyllä minä, edustaja Myller, uskoisin kovasti, että nimenomaan ympäristöystävällisen teknologian vieminen niin maataloilla, metsätaloudessa kuin teollisuudessa eteenpäin vaatii normien purkua.

Mutta odotan mielenkiinnolla myöskin demarien varjobudjettia, kun tänään täällä ollaan huolestuneista suojelurahojen leikkauksista, mikä on ymmärrettävää, eilen illalla oli tiin huolestuneita kehitysapuleikkauksista, väylämaksut on lopetettu — demarien budjetissa — ratavero poistettu, Tekesin leikkaukset peruttu. Ilmeisesti tulee aika iso veronkorotuspaketti, kun velkaa luvattiin maksaa nopeammin pois kuin mitä hallitus on tekemässä.

Mutta ministeriltä kysyisin itse asiassa siitä, että kun hallitusohjelma tavoittelee tuontiöljyn käytön puolittamista 2030:een mennessä — mikä on pääasiassa ministeri Rehnin murhe, ja hyvä sellainen, mutta rakennusten öljylämmityksen osalta teidän murheenne ympäristöministeriön hallinnonalalla — niin tällä hetkellä ei ole energiamuutoksiin niitä avustuksia, joita voitaisiin käyttää öljylämmityksestä poissiirtymiseen. Voisimmeko muil-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

la ohjauskeinoilla... (Puhemies koputtaa) Miten meinaatte kontribuoida, että öljylämmitys saadaan 15 vuodessa korvattua biomassalla ja maalämpöpumpuilla? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Myllerillä oli tähän vastaus.

15.58 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin kyllä käydä keskustelua myös asuntopolitiikasta vielä. Onko nyt kokonaan lopetettu puheenvuorojen antaminen?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Koko ajan annetaan.

Tuo vastauspuheenvuoronappi ei toimi. Eli käytätkö sen asuntopoliittisen puheenvuoron tässä vai käytätkö...

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Olkaa hyvä, olkaa hyvä vain.

No niin, siis asuntopolitiikasta olen kyllä erittäin huolissani. Uskon, että näistä asioista, joissa nyt ihan tahallista väärinkäsitystä myös haluttiin ruokkia, voidaan keskustella.

Minä olen erityisen huolestunut siitä, että kohtuuhintainen asuminen Suomessa heikenee. Asumisen hinta myöskin Ara-tuotannossa tulee lisääntymään sen takia, että tämä korkehelpotus poistetaan, omavastuukorkoa lisätään, investointitukea poistetaan opiskelija-asunnoilta. Nämä kaikki tarkoittavat sitä, että vuokrien nousupaine on noin 5 euroa neliöltä, ja nämä ovat äärimmäisen huolestuttavia asioita.

15.59 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Haluan kiittää ensiksi ministeriä siitä, että hän on lähtenyt erittäin nopealla tahdilla toimiin normienpurkuasioissa. Ensinnäkin kaksi kaavoitusta vauhdittavaa esitystä on jo tänä syksynä tulossa eduskuntaan, ja ensi vuonna on sitten tarkoitus vapauttaa pienimuotoista piharakentamista ja lisäksi uusiutuvan energian laitteiden käyttöönottoa.

Meillä Etelä-Savossa on paljon vapaa-ajanasuntoja, ja viipymät ovat siellä pitkät. Kysynkin: missä aikataulussa on valmistelu vapaa-ajanasuntojen muuttamisesta vakituisiksi asunnoiksi?

Ilokseni hallitusohjelmasta löytyy linjaus puurakentamisen edistämisestä. Toisena kysymyksenä minulla on ministerille: minkälaisia toimenpiteitä puurakentamisen edistämiseksi on tulossa?

16.01 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olisin tiedustellut ministeri Tiilikaiselta vielä yhtä asiaa: Minä ymmärrän ihan hyvin sen ja kannatan biotaloutta monessa mielessä ja ymmärrän myös, että 15 miljoonaa kuutiometriä vuodessa lisätään metsähakkuita. Mutta kun sen rinnalla tuodaan se, että luonnonsuojelualueiden hankintarahoista leikataan puolet pois, niin miten se luonnon monimuotoisuus voidaan turvata jatkossa? Mitä toimenpiteitä teette sen eteen? Ennen kaikkea Metsähallituksen alainen luontopalveluvirasto ja sen toimintaedellytysten turvaaminen — mitä sinne tehdään? Muun muassa Keuruun Rautovuoressa kävi niin, että siellä hakataan 220-vuotiasta mäntyä pois ja samaan aikaan sitten viedään semmoista niin kuin hyvinkin vanhaa lahoppua ener-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

giakattilaan, mistä saadaan minimihyöty mutta maksimituho. Miten tällaisia ylilyöntejä ja verovarojen väärinkäyttöä voidaan ehkäistä?

16.02 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin yhdyin kaikkiin niihin kiitoksiin, joita ministerille on osoitettu tässä tämän aiheen aikana.

Mutta sitten ehkä ensinnäkin hiukan kryptinenkin kysymys: Ministeri on sitoutunut loistavalla tavalla rakentamisen ja kaavoituksen helpottamiseen ja joustavoittamiseen, mutta onko samoin koko ympäristöministeriön osalta? Onko koko ministeriö sitoutunut siihen, että rakentamista ja kaavoitusta esimerkiksi haja-asutusalueilla todella helpotetaan?

Toinen kysymys tästä suojelutoiminnasta: Yleensä suojelu tapahtuu sillä tavalla, että lisätään joku laji suojelun piiriin, mutta onko mahdollista ajatella, että voitaisiin toimia myös toisinpäin? Eli jos todetaan, että tämä suojelutarve selkeästi on poistunut, joku laji otettaisiin pois suojelun piiristä — ja viitataan tässä nyt lähinnä liito-oravaan, koska hyvin yleisesti ja kiistattomasti todetaan, että sen suojelu on tällä hetkellä jo tarpeetonta. Onko mahdollista lähteä toimimaan myös vähentävästi?

16.03 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä useampikin kollega on kiitellyt näitä normienpurkutalkoita ja sitä, että hallitus aikoo rajata valitusoikeutta kaavoissa. Saattaa olla, että löytyy kohtia, joissa se on järkevää, mutta mielestäni on aivan keskeistä, että alueellisilla ympäristökeskuksilla ja sittemmin ely-keskuksilla on ollut mahdollisuus valittaa, mikäli kunnissa hyväksytään lainvastainen kaava. Kun hallitus nyt aikoo rajata suurin piirtein niin, että vain naapureilla olisi valitusoikeus, miten nyt aiotaan turvata sitten se, että hyväksyttävät kaavat noudattavat niitä tavoitteita ja kriteereitä, mitä on laeissa? Jäämmekö todella sen varaan, että erilaisten rakennus- ja kaavoitushankkeiden välittömät naapurit tuntevat lainsäädännön niin hyvin, että osaavat sitten puolustaa paitsi oman asuinympäristönsä viihtyvyyttä myöskin sitten kaikkia niitä tavoitteita, mitä me täällä eduskunnassa olemme rakentamista ja kaavoitusta koskevalle lainsäädännölle asettaneet?

16.04 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Satakuntalainen kansanedustaja puhuu Satakunnasta ja haluaa tiedustella: onko taloudellisia resursseja varattu siihen, että se työryhmä, joka rupeaa katsomaan, kuinka tätä kannanhoitosuunnitelmaa voidaan uudistaa, voisi toimia nopeammin kuin mitä ministeri ensimetreillä sanoi, että vasta ensi kesäksi se valmistuisi? Satakuntalaiset odottavat Merikarvialla erittäin nopeita toimenpiteitä, se kanta on noussut valtavasti juuri nimenomaan Merikarvialla, kun se muualla länsirannikolla on hieman taantunut, ja nyt tullaan sille alueelle, että se oikeasti myös näyttäytyy: merimetsot syövät kalaa ja totta kai sitten ruuan syönnin jälkeen tekevät luonnolliset tarpeet, mutta nyt se on kääntynyt sillä matalalla lahdella sellaiseksi, että käydään syömässä muualla ja ne tarpeet tehdään siellä, eli nyt rupeaa olemaan ympäristöhaittoja. Onko varattu resursseja siihen, että tämä työryhmä voisi toteuttaa työnsä nopeammin?

16.05 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Myller nosti ihan aiheesta huolta siitä, että edullisten vuokra-asuntojen riittävyys tulee taata, ja siinä mielessä kysymykseni koskeekin ympäristöministeriön alaa.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

Ympäristöministeriö valmistelee Ara-asuntojen asukasvalintoja koskevia sääntöjä parhaillaan. Lakimuutos mahdollistaisi, että riippumatta oleskeluluvan kestosta jokainen turvapaikanhakija oleskeluluvan saatuaan olisi oikeutettu hakemaan valtion tukemia vuokra-asuntoja. Aikaisempi vuoden kestävä oleskeluluvan vaatimus näin poistuisi. Kysynkin arvoisalta ministeriltä: kun tiedetään, että kuntien vuokra-asuntojonoissa on tuhansia asunnottomia henkilöitä, jotka ovat jopa vuosia odottaneet asuntoa, niin millä tavalla tämä huoli on tullut huomioitua ministeriössä, jotta heitä ei tulisi ohitettua tässä asuntajonoissa, sillä täytyyhän heidänkin etunsa tulla huomioituksi tässä lainvalmistelussa?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi puheenvuoro, edustaja Ala-Nissilä, ja sen jälkeen ministerille 5 minuuttia. Joudutte ennen taukoa pitämään lyhyen puheenvuoron, niin saatte nyt 5 minuuttia vastata näihin kysymyksiin. Sitten otetaan vielä, jos tarve on, muutama tähän ympäristöministeriön alaan liittyvä kysymys ja sen jälkeen siirrytään sitten maa- ja metsätalousministeriön alaan.

16.07 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitos, rouva puhemies! Ensinnäkin mitä tulee asumiseen, niin on todella iso ongelma tämä asuntojen kalleus erityisesti pääkaupunkiseudulla, ja minä luulen, että tämä ei tukemalla korjaannu, päinvastoin saattaa olla, että erilaiset tuet kapitalisoituvat hintoihin. Minusta meidän pitäisi Suomessa selvittää koko tämä asumisen tuki kaikkienensa ja katsoa sitä kokonaisuutena, ja todella tämä on keskittymisongelma ja muu ongelma. Meillä on syntymässä tiettyä kuplaa näille seuduille.

Sitten, rouva puhemies, kyllä pitää susista sanoa sen verran, vaikka tiedän, että se kuuluu näihin molempiin pääluokkiin, että on iso huoli tuolla Varsinais-Suomen suunnalla näistä taajamasuksista ja todella tarvitaan hallittua kannan vähentämistä ja itse asiassa ehkä myöskin säädösten muuttamista, ja tämä ei mielestäni ole mitenkään luonnon vastainen kannanotto (Puhemies koputtaa) vaan lähtee ihan käytännön tilanteesta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten ministeri Tiilikainen, olkaa hyvä, 5 minuuttia. Paikalta voitte puhua.

16.08 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitoksia, puhemies! Tässä tulikin aimo patteristo tosi hyviä kysymyksiä. Kiitän yleisesti niistä. Jos yritän purkaa niin paljon kuin ennätän.

Aloitetaan näistä ilmastoon liittyvistä asioista, mitkä aivan ensiksi nostettiin esille. Suomi todellakin tavoittelee sitä kunnianhimoista sopimusta Pariisissa. Hallitus on omilla päätöksillään jo ilmoittanut, että vuodelle 2020 ilmastotavoitteet aiotaan saavuttaa vähän etuajassa tämän vaalikauden aikana. EU:n päästökauppa: komission esitys, sitä kannatamme.

Mutta kysymys tästä rahoituksesta: Pyrimme pitämään tietysti kiinni annetuista sitoumuksista, vaikka taloudellinen tilanne on vaikea. Millekään kirikierroksille joittenkin toisten maitten peesissä meillä ei ole mahdollisuuksia lähteä ennen vuotta 2020. Mutta toisaalta on hyvä ymmärtää, että minkään valtakunnan veronmaksajien rahat eivät tule riittämään ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen, vaan se Pariisin sopimuksen rahoitukseen liittyvä suurin huoli ja anti on se, että on saatava sellainen sopimus, että yksityiset investoijat vetävät sijoituksensa pois fossiilisesta ja uskaltavat ryhtyä investoimaan puhtaaseen teknologiaan. Se voi tämän homman vielä kääntää, ja siihen suuntaan tietysti toimitaan myös täällä Suomessa.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

Toinen huoli liittyy edelleen tähän metsien monimuotoisuuteen. Kun samaan aikaan pyritään nostamaan puun käyttöä, niin miten käy monimuotoisuuden? Tietysti metsälaki on voimassa, eli talousmetsissä toimitaan metsälain mukaan arvokkaita luontokohteita säästämällä. Itse asiassa uusittu metsälaki antaa joillekin metsänomistajille jopa uusia mahdollisuuksia entistä pehmeämpiin käsittelytapoihin. Sertifiointi takaa meillä tietyn lakiakin paremman metsien luonnonhoidon tason. Ja Metso on tietenkin erittäin tärkeä väline, jotta vapaaehtoisesti metsiensuojelua voidaan lisätä, ja vaikka tuo määräraha on tippunut, niin erinomaista on se, että Metso-toimintatapa jatkuu sillä niukallakin määrärahalla. Suojelun määrä siis lisääntyy, eli vaikka puut kasvavat, niitä käytetään kasvua enemmän, niin samaan aikaan pystytään myös suojelun määrää lisäämään. Eli tämä tasapaino on hyvä.

Moni edustaja puhui normeista sekä kiittäen että epäillen. Kiitos kiitoksista — epäilyihin haluan todeta sen, että normien purkamisessa on nimenomaan kyse siitä, että ympäristönsuojelun ja ihmisen terveyden suojelun taso pystytään turvaamaan, mutta tehdään se mahdollisimman vähillä koukeroilla ja byrokratialla.

Mitä tulee tähän valittamiseen, niin valittaminenhan on demokratiassa perusoikeus. Se kuuluu myös tänne istuntosaliin, niin kuin hyvin me kaikki tiedämme, ja on ilmiselvää, että päätöksentekijöitten päätös on pystyttävä kyseenalaistamaan demokratiassa ja siihen saadaan vastaus. Mutta siinä, kuinka pitkään ja kuinka kauan ja ketkä kaikki ovat oikeutettuja valittamaan, näitä rajanvetoja (Jari Myllykoski: Oppositio ainakin!) nyt sitten tullaan tekemään. Se on demokratian oikeus todellakin.

Näistä päätösvallan siirroista: Maakuntakaavojen vahvistaminen ensi vuoden alusta maakuntaliitoille. Tämä ely-keskusten toimivallan siirto kunnille ensi vuoden aikana, ei vielä vuoden alusta, vähän pitempään kestää se valmistelu... — Hetkinen, siellä oli vielä joitain muitakin hyviä huomioita, mutta kun edustaja Korhonen kysyi, toimivatko ministeriö ja ministeri samaan suuntaan, niin kyllä toimivat, koska Suomessa on hyvä virkamieskunta, joka toimii siihen suuntaan kuin ministeri sanoo. (Jari Leppä: Hyvä päällikkö ministeriössä!) — Näin.

Vielä täällä oli kysymyksiä sitten erinäisistä lajeista: Tämä uhanalaisuusjuttuhan on luonnontiedettä. Siinä arvioidaan kannan muutosta ja populaation levinneisyyttä ja näinpäin pois. Se ei ole poliittinen päätös.

Edustaja Myllykosken huoli siitä, miten Satakunnan ääni kuuluu tässä merimetsätyöryhmässä: Nyt on pyydetty eri tahoja nimeämään edustajansa, ja muun muassa Merikarvian kunta on saanut kutsun tähän työryhmään. Sen määräaika on maaliskuun loppuun mennessä eli hyvissä ajoin ennen kuin munintakausi alkaa.

Tuontiöljyn puolittamisesta: Meillä ei ole nyt euroja käyttää siihen, että vauhditettaisiin jotenkin näitä lämmitystapojen muutoksia. Onneksi maalämpö on sinänsä hyvin kannattavaa. Sitten toivon todella, että meidän yrityksemme kehittävät lämmityspolttoöljylle uusiutuvaa ainetta. Silloin ihmisen ei tarvitse muuttaa järjestelmäänsä, tilaa vaan uusiutuvaa sinne säilöön fossiilisen sijaan. (Puhemies koputtaa)

Asumisen hintaan vaikuttaa (Puhemies koputtaa) kovin moni seikka, ja hallituksen päätöksillä pyritään asuntorakentamista vauhdittamaan, ja sitten toisaalta tämä normien väljentäminen myös alentaa rakentamisen hintaa, ja sitä kautta toivon mukaan ne neliövuokrat ajastaan ovat sitten siedettäviä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Vielä jäi muutama kysymys tästä ympäristöministeriön alasta.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

16.14 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olisin vielä tar-
kentanut sitä, millä muotoa ministerin mielestä hajakenttäminen on tällä hetkellä niin ko-
vin vaikeaa, koska se on pitkälti peruste tälle nykyiselle lainmuutokselle, mitä tehdään
maankäyttö- ja rakennuslakiin. Tästä olisin halunnut kysyä. Kun monilla on iso huoli siitä,
että nyt rantoja ruvetaan rakentamaan täyteen ja automarketteja ilmestyy kuin sienä sateel-
la, niin tavallaan näihin kysymyksiin, joita tulee paljon kansalaisilta, myös ministerin kan-
nan mielelläni kuulisin.

Toinen asia on sitten se, että kun viime vaalikauden aikana meinattiin saada jo hyvässä
yhteisymmärryksessä niin maanomistajien kanssa kuin luonnonsuojelupuolen kanssa
eteenpäin soidensuojelulaki, täydennyslaki, mutta se torpattiin valitettavasti, niin miten
soidensuojelulaki etenee tämän vaalikauden aikana?

16.15 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä mi-
nisterin kanssa siitä, että kaikinainen rakentamisen volyymin lisääminen on hyväksi, ja
pitkällä tähtäimellä, jos siinä onnistutaan, sehän on se paras tapa pitää asumisen hintaa ku-
rissa.

Mutta se, mikä tässä tällä hetkellä asettaa niitä kysymysmerkkejä, on se, että tätä Ara-
tuotantoa, sen rakentamisedellytyksiä, sen pysymistä vuokra-asuntokäytössä heikenne-
tään. Sen sijaan lisätään markkinaehtoista, mahdollisesti lyhyen aikaa vuokrakäytössä ole-
vaa rakentamista, ja kun ei kuitenkaan ole todennäköistä, että näitä volyymeja saataisiin
kauhean nopeasti nostettua, niin meillä pitää olla myöskin niitä keinoja, joilla vuokratasoa
pystytään pitämään alempana kuin markkinaehtoisesti, ja erityisestikin, kun meillä ei ym-
märtääkseni ole kauheasti varaa myöskään asumistukea nostaa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän vielä kolme vastauspuheenvuoroa, ja
sen jälkeen ministerin lyhyt vastaus. Edustaja Niikko, edustaja Torniainen ja edustaja Kor-
honen, ja sen jälkeen siirrymme maa- ja metsätalousministeriön alueelle. Sama ministeri-
hän täällä on, eliä voitte kysyä sitten myöskin näistä asioista vielä.

16.16 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvostettu puhemies! Haluan palata tähän
kysymykseeni — ministerin aika ei riittänyt vastaamaan tähän Ara-asuntokysymykseen.

Me tiedämme, että Suomessa on arviolta noin 7 000 asunnotonta henkilöä, ja sen lisäksi
meillä on nytten hallituksessa tulossa eläkeläisten asumistukeen tämä muutos, joka myös
lisää paineita siihen, että eläkeläiset haluavat löytää edullisempia asuntoja. Ja nytten jos
tämä yhden vuoden oleskeluluvan vaatimus poistuu turvapaikanhakijoilta, niin asuntojo-
noihinhan tulee luonnollisesti paljon henkilöitä, koska tänään juuri kuulin, että tämän vuo-
den aikana tulee jopa 50 000 turvapaikanhakijaa Suomeen. Siinä mielessä tämä on ääret-
tömän merkittävä asia. Onko millään tavalla mahdollista tarkistaa tätä Ara-asumisen sään-
töjen muutosta tältä osin, että tulisi huomioitua myös nämä henkilöt, jotka siellä jonossa
ovat jo vuosia olleet asuntoa odottamassa?

16.17 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Myller
nosti esille kohtuuhintaisten asuntojen rakentamisen. Se on todella tärkeä asia, ja toivotta-
vasti tätä asiaa voidaan myöskin kaikin keinoin viedä eteenpäin.

Pitää muistaa, että rakentamisen kustannukset muodostuvat erittäin monesta osatekijäs-
tä. Siihen vaikuttavat muun muassa suunnittelu ja käytettävät materiaalit. Kustannukset tu-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

levat paljolti myös tonttitarjonnasta, kaavamääräyksistä ja niin edespäin. Tietysti rakentamisessa kaiken kaikkiaan se työn hinta vaikuttaa myöskin aika paljon.

Toivon vilpittömästi, että ministeri edesauttaa sitä, että voidaan sujuvoittaa esimerkiksi täydennysrakentamista ja rakennusten käyttötarkoitusten muuttamista. Se olisi tärkeää nimenomaan asutuskeskuksissa.

16.18 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomelle EU-vaikuttaminen on äärettömän tärkeää. Viime vaalikaudella tässä talossa erittäin useaan kertaan nousi esille se, että Suomen ennen kaikkea ennakoiva vaikuttaminen EU-tason päätöksentekoon oli kovin vajavaista. Ympäristöministeriön osalta jouduimme muutamassa valiokunnassa kiinnittämään turhankin usein huomiota siihen, että ympäristöministeriö ei sitoutunut yhtenäiseen kansalliseen vaikuttamiseen. Hyvin usein jouduttiin toteamaan se, että ministeriöitten välinen yhteistyö EU-vaikuttamisessa ei yksinkertaisesti toimi, ja usein katseet kohdistuivat nimenomaan ympäristöministeriön suuntaan. Arvoisa ministeri, tällä vaalikaudella tällaista ongelmaa ei liene? (Eduskunnasta: Ei!)

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi on vastauspuheenvuoro ministeri Tiilikaisella. Hän voi käyttää vastaukseen 3 minuuttia ja sen jälkeen esitellä maa- ja metsätalousministeriösektorin alueen.

16.19 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Aloitan tästä asumisesta — pahoittelen, että äsken en kaikkia kysymyksiä ehtinyt käsitellä.

Nyt noita hallitusohjelman asuntopoliittisia linjauksia pääsääntöisesti viedään tinkimättä eteenpäin, mutta kyllä toki tämä maahanmuuton kasvu vaikuttaa. Se vaikuttaa pitkällä tähtäimellä asuntotarpeeseen, ja se vaikuttaa myös siihen, mistä ihmisille pystytään asuntoja osoittamaan. Siinä mielessä kaikki nämä tekijät, mihin tässä on viitattu, täytyy katsoa. Onneksi meillä on myös sitä tyhjää vuokra-asuntokantaa paljon olemassa, mihin alkuun pystytään osoittamaan asumispaikkoja sitten. Ennen pitkää tietysti ihmisillä kaikilla, olkoonpa alkuperä mikä hyvänsä, on oikeus se oma asuntonsa Suomessa onneksi valita.

Tätä kohtuuhintaista asumista pyritään edistämään lisäämällä yleishyödyllisten toimijoiden määrää siirtymällä kohdekohtaiseen tarkasteluun. Kymmenen vuoden välimalli on valmistelussa. Tämä edustaja Torniaisen ottama näkökulma niistä käyttötarkoituksen muutosmahdollisuuksista on monilla kaupunkialueilla todella tärkeä työkalu, mikä on paljon nopeampi kuin uuden maan hankinta, kaavoitus ja niinpäin pois. (Riitta Myller: Siitä otettiin rahat pois!)

Asumisesta tässä taisi pääosin tulla nämä huolet käsiteltyä.

Edustaja Ala-Nissilä, kannanhoidollisia lupia tullaan susikannan kontrolloimiseksi myöntämään. (Olavi Ala-Nissilä: Eivät menneet puheet hukkaan!) — Ei, ei, kyllä se oli vahvaa puhetta, ja se otetaan huomioon.

Edustaja Aalto kysyi tästä (Touko Aalto: Maankäyttö- ja rakennuslaista!) — maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisesta — ja huolehti siitä, rakennetaanko rannat täyteen, nouseeko kauppakeskuksia kuin sieniä sateella: Kukaan ei varmasti pistä rahojaan kauppakeskuksen rakentamiseen, ellei usko, että sillä on kannattavan toiminnan edellytykset. Kaavoilla voidaan luoda valmiuksia, että meillä on mahdollisuus valita erilaisia paikkoja. Kaavamahdollisuus ei tarkoita rakentamista. Sitten rantojen osalta: rannat ovat vahvuus, ja silloin kun toimitaan kaikkien hyvien periaatteitten mukaisesti, suon mielihyvin, että siellä

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

rannalla voi myös ihminen pysyvämminkin asua eikä pelkästään vapaa-ajanasuntoa siellä pitää.

Edustaja Korhonen vielä tiedusteli tätä EU-vaikuttamisen yhdenmukaisuutta. Kyllä hyvässä yhteisymmärryksessä maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ja myös elinkeinoministeriö toimivat meille keskeisten asioitten eteenpäinviemiseksi. Hyvä esimerkki on tämä keskisuurten polttolaitosten direktiivistä saavutettu sopu kesällä, missä Suomen kannalta oleelliset poikkeukset, biomassapoikkeus ja tämänkaltaiset asiat, saatiin läpi ja homma pelittää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt mennään seuraavaan asiaan eliikkä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan talousarvion esittelyyn. Olkaa hyvä, ministeri Tiilikainen. Sen jälkeen käynnistän debatin, ja voitte kysyä sitten. Tunnin verran käytetään tähän maa- ja metsätalousministeriön kokonaisuuteen, ja sen jälkeen siirrymme sitten puhujalistaan.

16.23 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousministeriön osuus valtion talousarviossa on rakennettu hallitusohjelman linjausten perusteella. Keskeinen painopiste on biotalouden edistäminen, ja tässä työssä tietysti myös maa- ja metsätalousministeriön tehtävä on keskeinen. Nyt tarvitaan uutta kasvua, ja kasvua tulemme vauhdittamaan merkittäväällä panostuksella kärkihankkeiden rahoitukseen.

Maatalouden kannattavan kasvun ja kilpailukyvyyn vahvistamiseksi Maatilatalouden kehittämisrahastoon siirretään hallituskauden aikana kaiken kaikkiaan kärkihankkeitten myötä 90 miljoonaa, ensi vuonna tuo siirto on 14 miljoonaa. Tämä mahdollistaa maatalouden investointien toteutumisen. Maatalouden kilpailukyvyyn edellytyksiä tuetaan rakennetukien ohella myös vahvasti viljelijätuilla sekä tutkimuksen ja neuvonnan keinoin. Vahvimmin viljelijöiden tulotasoon ja tuotannon kannattavuuteen vaikutetaan EU:n suorien tukien, luonnonhaittakorvausten ja maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien avulla. Viljelijätuista noin puolet sisältyy tähän uuteen maaseutuohjelmaan. Maaseutuohjelma on laaja ja monipuolinen maaseudun kehittämiskokonaisuus; maatilojen kehittämisen ohella edistetään maaseudun elinvoimaisuutta ja vahvistetaan monipuolista maaseudun pienyritystoimintaa ja yhteisöllisyyttä.

Hallitusohjelman mukaisesti olemme lisäämässä myös elintarvikevientiin ja elintarvikkeiden kauppataseen tasapainottamiseen tähtäviä toimia. Vuoden 2016 budjetissa elintarvikeviennin edistämiseen ja toimijoiden osaamistason lisäämiseen on panostettu suomalaisen ruuantuotannon kärkihankkeen kautta. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu ovat tärkeitä suomalaisen ruuan vahvuuksia. Hyvän tilanteen säilymistä pidetään yllä säädösohjauksen, neuvonnan, omavalvonnan sekä riskiperusteisen viranomaisvalvonnan keinoin. Samalla tullaan purkamaan elinkeinon turhaa sääntelyä ja byrokratiaa ja tällä työllä osataan vahvistetaan elinkeinon ja elintarviketalouden kilpailukykyä.

Arvoisa puhemies! Metsätalous on oma tärkeä lukunsa, ja osana kärkihankkeita kehitämme ensi vuonna metsävaratietojen hyödyntämistä ja metsänomistajille ja toimijoille suunnattuja sähköisiä palveluita. Siihen ensi vuonna käytetään 4 miljoonaa euroa. Kestävän metsätalouden rahoituslain tukijärjestelmää uudistetaan. Varat siellä vähenevät hallitusohjelman säästölinjausten mukaisesti, mutta ne suunnataan sillä tavalla, että taimikon varhaishoito säilyy, ja myös nuoren metsän kunnostukseen, vaikka tukitasot alenevat, en-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

tistä paremmin pyritään kohdentamaan rahat sitten nimenomaan sinne energiapuukohteisiin. Metso-ohjelmaan on käytettävissä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla 3 miljoonaa euroa, ja sillä saadaan toimenpiteitä noin 2 000 hehtaarin alueella.

Riista- ja kalataloudesta sen verran, että hallitus nostaa myös sinisen biotalouden yhdeksi kärkihankkeista. Eli sininen biotalous on sitä, että myös veden mahdollisuudet kalastuksen, kalankasvatuksen ja muitten vedellisten toimintojen osalta otetaan suunnitelmiin ja selvitysten alle, eli liiketoiminnan laajentaminen myös sillä saralla on tavoitteena. Vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttämiseksi suunnataan toimenpiteitä kalatiestrategian kärkikohteista valittuihin pilottikohteisiin. Se on myös hallituksen kärkihankkeita. Työssä otetaan huomioon myös vesistöjen muun käytön ja hoidon tarpeet, kuten vesien hyvän tilan tavoitteet, tulva- ja kuivuusriskien hallinta, virkistys- ja matkailukäyttö sekä uusiutuva energia.

Uusi kalastuslaki tulee voimaan 1.1.2016, ja sen keskeisin muutos on kalastuksenhoitomaksun ja viehekalastusmaksun yhdistäminen yhdeksi valtakunnalliseksi kalastonhoitomaksuksi, joka oikeuttaa viehekalastukseen koko maassa erityiskohteita lukuun ottamatta.

Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi varattu määräraha kasvaa 3,7 miljoonaa euroa, jotta petovahinkojen täysimääräinen korvaaminen olisi mahdollista. Korotus mahdollistaa sen, että korvauksiin ei enää tarvita lisätalousarviossa lisää määrärahoja, näin uskomme.

Kaksi erilliskysymystä:

Suomen metsäkeskuksen liiketoimintayksikkö Otson yhtiöittäminen ei sisälly vielä talousarvioesitykseen, mutta lakiesitys ollaan tuomassa eduskuntaan tänä syksynä. Otso siis siirtyy valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksyksikön ohjaukseen, ja tätä edellyttävät toimenpiteet saadaan valmiiksi siten, että Otson yhtiöittäminen tapahtuu 1.7.2016. Mutta lakiesitys tulee todella jo nyt syksyllä.

Metsähallitus-lainsäädännön muuttamisesta on niin ikään tarkoitus saada esitys nyt syksyn aikana eduskuntaan, ja ne muutokset, mitä se tuo valtion talousarvioesitykseen, tuodaan talousarvioesityksen täydentämisen yhteydessä. — Tässä, puhemies.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia, ministeri. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat ottaa kantaa maa- ja metsätalousministeriön sektorin talousarvioesitykseen, varaamaan V-painikkeella 1 minuutin mittaisia puheenvuoroja. Näissä puheenvuoroissa aloitetaan ensiksi maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsenten puheenvuoroilla, ja ensimmäisen puheenvuoron käyttää puheenjohtaja, edustaja Leppä.

16.29 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Maa- ja metsätalous on keskeisessä roolissa hallituksen tavoitteissa biotalouden edistämisessä ja on oleellisen tärkeä asia. Samoin se on myöskin siinä, miten me pystymme Suomen kauppa- ja vaihtotaseen vajeita kohentamaan, ja myös siinä, millä tavoin me pystymme vastaamaan myönteisellä tavalla ilmasto- ja ympäristövaikutuksiin. Se on tälle alalle äärimmäisen tärkeä haaste, ja se on myöskin mahdollisuus. Nyt on tullut ongelmaksi tietenkin maatalouden kannattavuus, eikä ainoastaan kannattavuus vaan myöskin se maksuvalmiuden heikkous, joka tiloilla on. Siinä mielessä on äärimmäisen hyvä, että ministeri Tiilikainen on sekä lisätalousarviossa että myöskin terveisinä ja tuomisina tuolta EU:n komission kanssa käydystä keskustelusta tuonut ne rahat, jotka nyt käytetään ripeästi tähän työhön, ja sen lisäksi tuonut merkittävän maataloustukien aikaistamisen mahdollisuuden, ja se pitää täysimääräise-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

nä hallinnon pystyä käyttämään hyväkseen. Näillä helpotetaan merkittävästi tilojen maksuvalmiutta.

Lopuksi, puhemies, totean, että maatalouden investoinnit ovat vuodessa noin miljardi, (Puhemies koputtaa) metsäteollisuuden noin miljardi. (Puhemies: Aika!) Tätä meidän ei ole varaa myöskään tuhlaa. Siksi Makera on erinomaisen hyvä, kun sitä pääomitetään.

16.30 Mats Nylund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin on pakko sanoa, aivan kuten edustaja Leppä sanoi, että maatalouden kannattavuus- ja maksuvalmiustilanne on erittäin huolestuttava. Jos minä tuon vähän numeroita, tänä vuonna, 2015, jää suurin piirtein 400 miljoonaa markkinatuloja saamatta, jos me vertaamme vuosiin 2012 ja 2013, ja sen lisäksi siirretään 150—200 miljoonaa euroa tukia ensi vuoteen, ja tämä tietenkin aiheuttaa sen ongelman.

Rehellisyyden nimissä on pakko sanoa, että tämä ei ole nykyisen hallituksen syy eikä nykyisen ministerin syy, vaan tässä on muut asiat, jotka vaikuttavat tähän. Huomaan, minä olen sanonut sen julkisuudessa ja sanon sen myös salissa, että tämä hallitus ja ministeri Tiilikainen näkee maatalouden ongelmat ja yrittää parhaansa. Minulla on parannuskeinoja, mutta nyt minun puheenvuoroni loppuu, palaan siihen. (Naurua — Kimmo Tiilikainen: Mielellään kuullaan!)

16.32 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun ei äsken päässyt kysymään, niin siirretään sitä vähän nyt niin kuin mutkan kautta, sopii hyvin tähän silti.

Haluan kysyä ministeriltä valmiuksista tämän hallituksen sisällä poikkihallinnollisiin tarkasteluihin. Eli puhutaan ympäristöpuolella ja asuntopuolella nimenomaan siitä, ja me rakentamisen osalta tiedämme, että TEMin puolella on hyviä hankkeita puutalorakentamisen kehittämiseksi. Kuinka te maa- ja metsätalousministerinä näette sen, että meidän pitää sahojen toimintaedellytyksiä kehittää niin, että tariffijärjestelmä siellä sähköntuotannon osalta voisi tulla kannattavammaksi, ja niin, että sahat myös voisivat, ilman että heidän tarvitsee satoja kilometrejä tätä biomateriaalia viedä johonkin muualle poltettavaksi, keskittyä siihen ja parantaa omaa tulostaan siten, että se myös palvelisi tätä puurakentamisen tavoitetta ja sitä kautta saataisiin enemmän tehoja tähän koneeseen — nimenomaan tätä poikkihallinnollisuutta ja sitä valmiutta?

16.33 Hanna Halmeenpää vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Biotalouden, puhuttiinpa nyt sitten metsistä, maataloudesta tai laajemmin koko kiertotaloudesta, senhän odotetaan tuovan lisää kasvua, työllisyyttä ja vientiä. Haluan huomiona tuoda tähän keskusteluun vielä kuitenkin sen, että tähän tavoitteeseen sopii hiukan huonosti alan tutkimuksen resurssien voimakas leikkaus. Tämä koskee muun muassa juuri suuren organisaatiomyllerryksen läpi käynyttä Luonnonvarakeskusta, (Pirkko Mattila: Se oli edellinen hallitus!) ja sinne tehdään nyt lisää niitä leikkauksia noin 25 prosenttia.

Mutta 90 miljoonan euron siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoonhan on hyvä uutinen tässä tilojen heikossa kannattavuustilanteessa. Haluan kuitenkin kuulla ministerin näkemystä siitä, kun siellä pystytään varmastikin kaikenlaisia rakennusinvestointeja tekemään vain näitten yhteiskunnan tukien turvin tässä tilanteessa, miten huolehditaan, että maatilatalouden energiainvestoinnit myös lähtevät liikkeelle. Sehän on pääasiassa TEMin

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

hallinnonalaa, mutta varmaan siihen täytyy maatalousministeriönkin puolelta hiukan potkua laittaa lisää.

16.34 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensiksi täytyy onnitella ministeri Tiilikaista: teidän hallinnonalanne kuuluu Juha Sipilän hallituksen budjettiesityksen voittajiin. (Eduskunnasta: Toisin kuin edellisessä!) Kun suhteellinen säästö muilla hallinnonaloilla on keskimäärin 3,7 prosenttiyksikköä, niin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla se on vain 3 prosenttiyksikköä, eli hieman vähemmällä nyt päästään. Ja kun vielä huomioimme sen, että biotalous kuuluu hallituksen kärkihankkeisiin ja Maatilatalouden kehittämisrahasto Makeraa pääomitetaan 90 miljoonalla eurolla, niin satsaus on varsin tuntuva ja varmasti perusteltu.

Kysyisin ministeriltä kuitenkin, kun yhteisin varoin nyt näitä investointeja tehdään, millä tavoin te aiotte varmistaa sen, että näitten investointien vaikuttavuus on suurin mahdollinen. Meidän tulee perustellusti satsata erityisesti nuoriin viljelijöihin ja aktiiviviljelijöihin. Millä tavoin te aiotte huolehtia siitä, että nämä satsaukset, investointimäärärahat kulkeutuvat juuri niille tarkoitettuihin oikeisiin kohteisiin, jotta niiden vaikuttavuus on suurin?

16.35 Kari Kulmala ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kalastuslaki ja sitä tarkentava kalastusasetus ovat vielä kesken. Verkkokalastuksessa pidetään vähän ihmeellisenä sitä, että olisi tulossa 240 metrin verkkokalastusrajoitus kotitarvekalastajalle. Mielestäni tämä on tarpeetonta, koska monessa järvessä ei ole nytkään verkolla kalastavia kalamiehiä. Tämä sama rajoitus on myös venekohtainen, eli jos veneessä on kolme kalastajaa, niin heillä on yhteinen rajoitus 240 metriä. Tähän pitäisi vähintään saada muutos.

Myös se, että ely-keskus voi myöntää luvan ammattikalastajalle ilman kalastusalueen lupaa kalastaa, kuulostaa varsin erikoiselta. Jos minulla on puutarha ja siinä porkkanoita, niin miten joku voi myöntää luvan jollekin toiselle käydä hakemassa ne porkkanat sieltä pois? Pidän asiaa erikoisena.

Ely-keskus voi myöntää myös luvan kalastusopastointiin, mutta kalastusoppaan kanssa saa olla vain kuusi henkilöä. Eikö tämäkin ole yritystoimintaa turhaan rajoittava normi? Jos minä haluan kalastusoppaana opastaa pilkintää, niin miten minä voin ottaa vain kuusi henkilöä sinne pilkkimään, kun minä voisin ottaa vaikka kymmenen venäläistä (Puhemies koputtaa) pilkin harrastajaa?

16.36 Eerikki Viljanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalous, maatilat ja viljelijäperheet ovat jo pitkään kamppailleet kannattavuuskriisin kanssa. Alhaiset tuottajahinnat, kustannusten kasvaminen, tukien maksatusrytmin muuttaminen sekä poikkeukselliset sääolosuhteet ovat sysänneet nyt useat maatilat ja viljelijät akuuttiin kassakriisiin. Sen takia yhdyn täällä esitettyihin kiitoksiin ministeri Tiilikaiselle, että saitte luvan nostaa luonnonhaittakorvauksen ennakkomaksuprosenttia. Ja etenkin tervehdin ilolla uutista, että näiden tukien maksatus alkaisi jo ensi viikolla. Tämä on erittäin hieno asia, ja se osaltaan helpottaa tätä akuuttia tilannetta. Tämäkin prosessi on niin sanotusti sisältänyt vauhtia ja vaarallisia tilanteita, joten kysynkin: maaseutuhallintoviranomaisilla lienee prosessi nyt hallinnassa, vai onko? Sekä: onko ensi vuodelle budjetoitu tarpeeksi resursseja, jotta tukivalvonnat ja maksatukset eivät ainakaan resurssipulan vuoksi lykkääntyisi ensi vuonna?

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

16.38 **Pirkko Mattila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille jälleen kerran näistä hehkuvista biotalouden eri väreistä ja erityisesti myös siitä sinisestä biotaloudesta. Tässä kalaravinnollahan meillä on myös mahdollisuus korjata tätä negatiivista elintarvikekauppasetta. Se on se kotimainen kala lähiruokaa, toisin kuin Norjan kassilohi.

Mutta petopolitiikasta minä haluan toistaa tässä, mitä edustaja Ala-Nissilä toi esille Etelä-Suomen ongelmista. Pohjois-Suomessa se on aivan sama. Meille näitä yhteydenottoja on tullut todella paljon huolestuneilta kansalaisilta — toivon, että tätä kautta ne menevät myös ministerille. Ja sitä kautta myöskin vielä sinisen biotalouden puolelta terveiset, että Perämeren kalastajat muistuttavat edelleen niistä hylkeistä ja hyljekannan voimakkaasta kasvusta.

Mutta sitten vielä Metsähallitus-lainsäädäntö. Tämä kirjattiin hallitusohjelmaan niin, että sen johtamisjärjestelmää selkeytetään. Minä todella toivon, että kun hallitusohjelman läpi leikkaa tämä byrokratianormien purku, niin myös tämä laki, Metsähallitus-laki, tulee tässä hengessä ja emme sitä kautta saa liikasääntelyä, joka ei suinkaan sitten palvelisi tätä meidän metsäpolitiikkaamme.

16.39 **Timo V. Korhonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä, lainausmerkeissä, kaksi kehitystrendiä kulkee vähän eri suuntaan. Biotalous on hallitusohjelmassa iso strateginen tavoite. Meillä on erittäin kovat odotusarvot uusista työpaikoista nimenomaan biotalouteen, luonnonvarojen varaan. Mutta toisaalta tämän yhteiskunnan keskittyminen etenee aika rajullakin tavalla ja on edennyt erittäin rajulla tavalla. Syyt ovat osittain poliittisia. Tästä, ministeri, tulee kysymys: mitä me voisimme tehdä, jotta nämä kaksi suuntaa menisivät samaa tahtia eteenpäin eli tavallaan tämä yhteiskuntarakenne myös pystyisi tukemaan tätä meidän isoa biotalouden työllistävää tavoitettamme?

16.40 **Jaana Pelkonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eläinten hyvinvointikorvausten määräraha nousee ensi vuoden budjetissa 67,8 miljoonaan nykyisestä 65 miljoonasta. Ministeriön mukaan tavoitteena on tuotantoeläinten lajinmukaisemman hoidon edistäminen ja viljelijöiden tietoisuuden lisääminen eläinten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Tämä on positiivinen asia.

Samaan aikaan kuitenkin eläinsuojeluasiamiehen virka lakkautetaan. Tämä on puolestaan selkeä heikennys. Eläinten omaa asiamiestä tarvitaan Suomessa jatkossakin eläinten asioiden eteenpäinviemiseksi ja hyvinvoinnin valvomiseksi. Kysyisinkin ministeriltä: eikö tämän viran lakkauttamista vielä voitaisi harkita, sillä se on ennakoivaa työtä mahdollisten tulevien laiminlyöntien välttämiseksi?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän tässä vaiheessa vielä kaksi puheenvuoroa ennen ministerin vastausta, ja puheenvuorot ovat: edustaja Ala-Nissilä ja edustaja Aalto. Sen jälkeen ministeri vastaa tähän mennessä tulleeisiin kysymyksiin, ja sen jälkeen jatkamme debattia.

16.41 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Maa- ja metsätalous on, kuten täällä edustaja Leppä ja muut ovat todenneet, biotalouden perusta ja oman ruokahuoltomme perusta. On hyvä, että Makeraan on nyt saatu todella lisää rahoitusta. On hyvä, että maksatuksia nopeutetaan ja myöskin verotuspuolella ehkä tapahtuu ennen pit-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

kää myönteistä ja normeja puretaan. Nyt on sitten taisteltu kuitenkin jotain apua tähän akuuttiin tilanteeseen. Meillä on todella monta ongelmaa nyt päällekkäin: On tuo Venäjän tilanne, joka painaa hintatasoa alas koko Euroopassa, on huonot säät tänä vuonna, on yleensä markkinoiden halpuuttaminen. Esimerkiksi Varsinais-Suomessa sikataloudessa, kasvintuotannossa on tämä kannattavuuskriisi, joka täällä on mainittu.

Tässä on tehty paljon, herra ministeri, mutta vielä meidän pitäisi tehdä enemmän tilanteen korjaamiseksi, taistella siellä EU:ssakin sen suhteen, että me todella kärsimme eniten tuosta Venäjän-kaupan tilanteesta, joka toivottavasti nyt lähtee korjaantumaan. Tänäänkin Ukrainassa on kokouksia. Mitä me voisimme vielä yhdessä tehdä enemmän?

16.42 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kannan yhtä lailla edustaja Lepän ja edustaja Nylundin kanssa huolta maatilatulojen tippumisesta ja koko alan kannattavuudesta. Olemme saaneet kuulla toki EU-säädösten vaikutukset, Venäjän vaikutukset, sääolosuhteiden vaikutukset ja ostovoiman heikkenemisen vaikutukset. Tässä tilanteessa mietin, kuten edustaja Myllykoskikin nosti esiin, tätä poikkihallinnollisuutta. Miten voitaisiin maatilallisille muun muassa uusiutuvan energian kautta luoda uusia elinkeinomahdollisuuksia? Minkä verran teette muun muassa Olli Rehlin kanssa yhteistyötä, jotta uusiutuvasta energiasta, biotaloudesta yhä enemmän saataisiin niitä lisäelinkeinoja?

Toinen asia on sitten, kun Venäjän suhteen tilanne on mikä on, uusien markkinoiden etsiminen. Siihen lisättiin viisi henkilötyövuotta 2015. Onko tähän tulossa lisäpanostuksia, jotta suomalaiset tuotteet menisivät yhä enemmän uusille markkinoille?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten ministeri vastaa, 5 minuuttia, olkaa hyvä.

16.43 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Puhemies! Moni edustaja kuvasi tämän maatalouden kannattavuus- ja maksuvalmiustilanteen kriittisyyden, ja sitä se todellakin on. Eli kaikki selvitykset osoittavat, että tämä vuosi on todella vaikea. Jopa keskimäärin on niin, että hyvä jos kasvinviljelytiloilla, lihatiloilla nollatulokseen pääsee, eli viljelijä ei saa palkkaa eikä pääomalle korkoa, vaan niin sanotusti syödään pääomia siten kuluva vuosi.

Ne toimet, mitä tässä on tehty, toki ovat aina vain rajallisia — suhteessa näihin mene-tyksiin ei mikään kriisipaketti tai tukien maksun aikaistaminen ole tietenkään riittävä toimi. Mutta saimme EU:sta mahdollisuuden maksaa korkeampia tukiennakoita ja saimme sen — ensimmäisenä EU-maana muuten — täytäntöön saakka vietyä. Eli kaksi viikkoa siten tehtiin EU:ssa päätös, ensi viikolla meillä on näitten päätösten takia mahdollisuus 50 miljoonaa euroa enemmän tilittää tukia viljelijöille. Ja tässä myös Mavi on kyllä, tässä koh-taa vähintäänkin, toiminut ihan esimerkillisesti. Tässä on vielä selvityksen alla, pystytäänkö joitain muita tukia vastaavalla tavalla aikaistamaan. Niin kuin Nylund kuvasi hyvin, myös tämä tukien siirtyminen on ongelma tänä vuonna.

Sitten oli huolta näistä investoinneista, toisaalta kiitosta siitä, että Makeraa pääomite-taan, ja sitten kysymys siitä, miten voidaan varmistaa, että rahat menevät vaikuttavasti. Se tärkein varmistus on se, että näillä investointituilla aina katetaan kuitenkin vain murto-osa siitä investoinnista ja pääosan viljelijä joutuu hakemaan velkana rahoituslaitoksilta, käyt-tämään omia pääomia. Kyllä silloin, kun on pääosin omat rahat tulella, jokainen varmasti

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

maatalouden saralla miettii aika tarkkaan, mihin lähtee investoimaan — eli ei siltä osin huolta.

Sinisestä biotaloudesta: Itse asiassa on hyvä todeta tässä kohtaa — tämä menee myös tänne ympäristöpolitiikan puolelle — että olen erittäin iloinen siitä, että Euroopan kalatalousrahaston sääntöjä saatiin sillä tavalla, sanoisiko, tarkastettua, että Itämeren kalasta kalajauhoa tekevän tehtaan investointi on nyt Suomessa käynnissä. Eli pystytään tätä Itämeren kalaa hyödyntämään meidän kalojen ruokinnassa ja sillä tavalla saamaan ravinteita pois merestä ja tämmöistä suljettua kiertoa. Se on erinomainen askel.

Sitten kysyttiin näistä poikkihallinnollisista energiapuolen mahdollisuuksista maataloil- la. Edustaja Myllykoski otti erittäin tärkeän asian esille, ja se on tämä, että miten sahat pysyvät tässä biotalouden kasvussa mukana, jotta puumarkkinat toimivat. Kyllä tuota sahojen energiantuotannon tukea — nythän se ei ole toiminut — täytyy katsoa tuossa ilmasto- ja energiapolitiikan päivityksen yhteydessä. Ja myös muuten se huoli siitä, miten maatilat voivat olla mukana uusiutuvan energian tuotannossa: halu on toki hallituksella suuri, että tähän suuntaan pystytään entistä paremmin menemään.

Edustaja Halmeenpää otti esille tämän huolen biotalouden tutkimusmäärärahoista. Luonnonvarakeskuksen osalta todellakin tehtiin viime kaudella mittavia leikkauspäätöksiä, jotka nyt realisoituvat. Syken osalta on niin ikään aiempia päätöksiä ja pikkasen lisääkin tulossa. Kannan aivan samaa huolta. Ja nyt olisi tärkeää, että kun näitä voimavaroja on irrotettu sinne strategisen tutkimuksen rahoittamiseen — se on osasy s näihin tutkimuslaitosten leikkauksiin — niin strategisen tutkimuksen rahoituksella katsotaan, että tämä biotalous, kiertotalous, puhtaat ratkaisut ovat juuri niitä tulevaisuuden aloja, joihin sitten allo- koidaan taas tätä tutkimusrahaa. Tämä on suuri huoli, ja olen iloinen, että siitä kuullaan täällä.

Edustaja Kulmala otti esille nämä kalastusasetuksen yksityiskohdat. Kuten totesitte, asetusta valmistellaan, ja niihin toivon mukaan ehditään vielä palata.

Edustaja Mattilalle: Petopolitiikasta tässä jo vähän puhuttiinkin. Ei riitä, että meillä on korvauksiin rahaa, vaan kyllä petopolitiikan täytyy olla myös sen kaltaista, että pystytään ennalta ehkäisemään suurpetojen aiheuttamia vahinkoja ja samalla pitämään tietysti huoli, että kanta on toivotulla tasolla ja elinvoimainen.

Metsähallitus-lain uudistamisesta: siitä itse asiassa mielelläni tulen vaikka eri eduskun- taryhmiin kertomaan tarkemmin, koska se on tavattoman iso ja pitkän aikaa valmisteltu ko- konaisuus ja ansaitsee paljon syvempää pohdintaa (Puhemies koputtaa) kuin mihin nyt on mahdollisuus.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten debatti vielä jatkuu. Täällä on muutamia pu- heenvuoroja vielä pyydetty, ja lisää näyttää tulevan. Otetaan nyt kuitenkin siinä järjestyk- sessä, missä on pyydetty, eli siinä on seuraavaksi edustaja Hoskonen.

16.49 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Muuta- ma huomio. Ensinnäkin on erittäin hyvä asia, että Makeraan, Maaseudun kehittämisrahas- toon, tulee rahaa lisää. Vuosina 2005—2011 sinne tuli yli 300 miljoonaa, ja sitten se oli edellisen aikana lähes nollassa, ja nyt saadaan lisää. On syytä muistaa kaikkien suomalaisten, että tässä maassa investoidaan maatalouteen lähes miljardi joka vuosi. Se pitää yllä erittäin vahvaa rakennusteollisuuden raaka-ainetuotantoa, erilaisia rakennusmateriaaleja tuotetaan, ja maatalous käyttää niitä. Yksi paperikone maksaa suurin piirtein sen miljardin,

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

joten maatalous kantaa tässä maassa erittäin vahvaa investointipakettia ympäri vuosikymmenten, vuodesta toiseen. Sillä on erittäin työllistävä vaikutus, ja se on kaikki suomalaista työtä. Tämä on syytä muistaa.

Ja toinen asia, arvoisa puhemies, on se, että kun käymme kaupassa tänäkin päivänä, niin joka päivä teemme suomalaisen ruuan ja suomalaisen maatalouden puolesta päätöksiä, kun ostamme suomalaista ruokaa, terveellistä ruokaa. Silloin tiedämme, mitä syömme.

Lopuksi, arvoisa puhemies, kiitän vielä ministeriä siitä, että petovahinkoihin on saatu rahaa lisää. On aivan oikein, että kun suurpedot aiheuttavat vahinkoja, niin valtio kantaa vastuun, kerran on laajasti näitä suurpetoja suojellut.

16.50 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän tässä maa- ja metsätaloussektorin alalla näkyy kirkkaasti se hallituksen tavoite biotaloudesta ja kaikesta kestävästä luonnonvarojen kehityksestä ja käytöstä. Haluaisin kiittää ministeriä ensinnäkin kesäisestä vierailusta Tornionjoella yhdessä Ruotsin kollegan kanssa, ja niinpä kysymykseni tietenkin liittyy lohiregaleen, yllättäen, ja siihen, miten voi olla edelleenkin mahdollista, että Suomen valtio tällaista satoja vuosia vanhaa kruununoikeutta käyttää, kun ei sitä edes Ruotsissa enää valtiolla ole. Mikä on lohiregalen tilanne, ja missä vaiheessa tämä Juha Joonan tutkimus, jota maa- ja metsätalousministeriö on rahoittanut, meinataan tuoda sitten maatalousvaliokunnalle ja sitä kautta keskusteluun lohiregalen tulevaisuudesta ja sen purkamisesta? — Kiitoksia.

16.51 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kysyn vielä metsätalouden kysymyksistä. Ministeri varmaan tietää, mitä tapahtui Keuruulla Rautovuorella viime talvena. Siellä Metsähallitus alkoi hakata vanhan varuskunta-alueen ympäriltä jopa 220-vuotiaista metsää pois ja samaan aikaan tosiaan erittäin harvinaistakin lahoppuuta pistettiin energiakattilaan — maksimituho, minimihyöty. Ja samaan aikaan sitten luontopalveluvirasto entisöi metsää, pyrkii tekemään lisää lahoppuuta metsäalueelle, ja nämä kaikki asiat vähän niin kuin lyövät toinen toisiaan korville. Miten muun muassa talouspuoli ja luontopalveluvirasto keskustelevat paremmin nyt keskenänsä, ja miten tämmöisiä yllälyöntejä voidaan estää parhaimmalla mahdollisella tavalla?

16.52 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Voi todeta, että maa- ja metsätalousministeri, ympäristöministeri Tiilikainen on hyvin vahvasti aloittanut kautensa, ja kyllä kaikki, jotka toimivat luonnonvarojen kanssa, ovat pitäneet hyvänä tätä yhdistelmää, ja toivottavasti nämä kaikki hienot hallitusohjelmakirjaukset etenevät.

Itse haluan kaksi asiaa esille. Liikun samassa aihepiirissä kuin edustaja Ala-Nissilä ja edustaja Mattila. Kyllä tämä peto-ongelma pitäisi tällä vaalikaudella saada hallintaan. Paljon keskustellaan siitä, että ehkä meidän luonnossamme ja metsissämme liikkuvat pedot eivät kaikki ole niitä, jotka sinne kuuluisivat. Ne voivat olla niin sanottuja vieraslajeja. Puhutaan paljon hybridisusista, ja keskustelu on aika kuumaakin. Mitä tälle vieraslajikysymykselle nyt aiotaan sitten jatkossa tehdä? Toinen kysymykseni liittyy sitten tilusjärjestelyihin. Me kaikki tiedämme, miten tärkeää maatalouden tuottavuudelle on peltolohkojen kasvattaminen, ja katsoin budjettikirjasta, että nettomääräraha olisi noin 2 miljoonaa tilusjärjestelyitten tukemiseen jatkossa. Koen sen kyllä hyvin riittämättömänä. Että saadaan nuoret jatkamaan maatiloja, täytyy tuottavuutta (Puhemies: Aika!) nostaa, kehittää maataloutta. Miten tilusjärjestelyjen rahoitus jatkossa?

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

16.53 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Poikkihallinnollisuus on äärimmäisen tärkeä asia, ja yksi poikkihallinnollisuuden ilmentymä on se, että myöskin tuonne markkinoille me tarvitsemme pelisäännöt, jotka ovat nykyaikaa, tätä päivää. Siellä on meidän kilpailulaistamme paljon sellaisia tulkintoja, joita kilpailuviranomainen ylläpitää, jotka eivät vain ole nykyisen markkinatilanteen mukaisia. Tähän tarvitaan muutos, ja se on ministeri Lindströmin ja ministeri Tiilikaisen keskeinen asia tuolta osin, joka on myöskin kirjattuna hallitusohjelmaan, että se saadaan kuntoon, että tuottajahinta ei ole vain jäännäserä vaan se on oikeudenmukainen osuus myöskin viljelijälle.

Ja se toinen asia: Julkisten ruokahankintojen osalta ei voi olla enää niin, että julkiset ruokahankinnat täällä tehdään muulla tavoin kuin suomalaisilta tuottajilta vaadittavien normien mukaisella tavalla. Se ei ole reilua. Se ei ole reilua. Kun me valtion taholta olemme normit luoneet suomalaiselle tuotannolle, kyllä niiden pitää olla samanlaiset tänne tuotavalle ja julkisessa ruokapalvelussa käytettävälle ruuan raaka-aineelle.

Puhemies! Lopuksi sujuvammasta hallinnosta: On äärimmäisen tärkeää, (Puhemies koputtaa) että sitä saadaan aikaan ja hallinto oikeasti toimii niin, että keskiössä on aina (Puhemies: Aika!) kansalainen ja viljelijä eikä hallinto.

16.55 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hartaana toiveena, että vielä voitaisiin jättää — paperit ovat niin täynnä tavaraa, mitä haluaisin ministeriltä kysyä. Elintarvikkeiden viennin osalta meillä on nyt erittäin hankala tilanne. Minä toivoisin, että sinne budjettiin löytyisi rahaa siihen, että me voisimme käynnistää tällaisen nimisuojakampanjan, jotta me pääsisimme meillä enemmän tuomaan niitä hyviä elintarvikkeita, joita meillä on eri puolilla Suomea, samanlaisella koostumuksella tehtyjä, jotta me voisimme saada niitä Euroopan markkinoille. EU tukee sitä mainostamista, nimisuojusten tuotteitten markkinointia maailmalle, ja meidän kannattaisi nyt täällä vähän itse satsata, jotta me saisimme sen markkinointitukirahan sieltä EU:sta itsellemme.

Ihan toisena asiana: erittäin hienoa, että ministeri lupautuu tulemaan ryhmiin keskustelemaan Metsähallituksesta. Nyt kysynkin vielä: koska se tulee eduskuntaan?

16.56 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostan ministerin avoimuutta tulla eduskuntaryhmiin Metsähallitus-lain tiimoilta. Se herättää paljon huolia, ja toivon, että olette sitten paitsi kuulemassa myös ottamassa sieltä evästyksiä matkaan. Se on koko eduskunnalle erittäin tärkeä kysymys, tämä Metsähallitus.

Puhemies! Kahteen asiaan. Porotalous ei tässä budjetissa ole mikään merkittävä asia, noin 1,5 miljoonaa euroa kaiken kaikkiaan, mutta asiana se on kovin ristiriitoja herättävä. Kysyisinkin ministeriltä, onko teillä aikeita tarttua poronhoitolain uudistamiseen. Nyt kun tämä vanha paimentolaiselinkeino on laajentunut kaupunkimaisillekin alueille, se herättää paljon ristiriitoja, kun porot palkivat ihmisten pihoilla ja teillä. Näitten ristiriitojen välttämiseksi olisi varmaan lainsäädäntöä syytä päivittää.

Haluaisin, puhemies, kiinnittää huomiota myös Suomen 4H-järjestön rahoitukseen. Taas kerran budjetissa on leikkauksia 4H:n nuorisotyöhön, ja tällä kertaa ikävä kyllä suurimmat leikkaukset ikinä, 857 000 euroa. Toivoisin, että ministeri voisi muuttaa tämän (Puhemies koputtaa) ikävän perinteen, joka tässä on ollut, (Puhemies: Aika!) että aina eduskunta joutuu nämä rahat järjestämään. Onko teillä valmiutta tulevina vuosina tätä tarkastella?

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

16.57 **Mats Nylund r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Tiilikainen vastasi viime puheenvuorossa aivan oikein, että käytännössä on täysin mahdotonta paikata maatalouden menetykset valtion budjetilla. Mutta yksi keino, joka toimii erittäin nopeasti, on minun mielestäni olemassa, ja edustaja Leppä nosti sen esille. Nimenomaan julkiset elintarvikehankinnat, muistaakseni ne ovat useita satoja miljoonia vuodessa, jopa yli 400 miljoonaa. Ja jos valtio ja myös kunnat asettavat samat laatukriteerit julkisille elintarvikehankinnoille kuin mitä me vaadimme omilta viljelijöiltä ja ruokateollisuudelta, hinta nousee aivan varmasti. Tietenkin siellä on tietynlainen kustannusvaikutus, se nähdään budjetissa ensi vuonna ainakin, mutta tämä, mitä me nyt teemme, on kaksoismoraalia. Eli asetetaan tietyt vaatimukset suomalaisille viljelijöille, mutta sitten kun valtio ja (Puhemies koputtaa) kunnat ostavat, (Puhemies: Aika!) samat eivät kelpaa.

16.58 **Pirkko Mattila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille tästä mahdollisuudesta, että tulette eduskuntaryhmiin. Vien varmasti tämän terveyden perussuomalaisten eduskuntaryhmään.

Vielä haluan korostaa kuitenkin sitä, että kun nämä valtion metsät ovat tuolla pohjoisessa ja se pohjoinen erityisyys siellä tunnetaan ja osataan ja on pitkät kokemukset sitä käyttä, niin toivon, mitä sääntelyä nyt sitten tehdäänkin, että se tuottaa ihan aidosti lisäarvoa valtion metsille.

Mutta sitten tähän hallitusohjelmaan ja siihen, että muistaakseni nyt myös julkinen sektori on kirjattu sinne strategiseen hallitusohjelmaan osana biotalouden edistämistä, eikö vain? Kyllähän myös elintarviketuotanto on vahva osa biotaloutta. Tästä kyllä keskusteltiin myös viime kaudella, ja aika herkästi se pallo nakataan kuntaan, että kyllähän hankintalaki antaa jo mahdollisuuden, mutta kun ilmeisesti sitä ei silti käytetä. Mitkä ne mahdollisuudet ovat? Millä tavalla julkinen sektori saadaan vielä enemmän mukaan biotalouden (Puhemies koputtaa) edistämiseen, vaikkapa siihen kotimaiseen elintarviketuotantoon, mutta myös muuhun?

16.59 **Eerikki Viljanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn täällä jo aiemmin esitettyihin kiitoksiin ministeri Tiilikaiselle liittyen hänen terhakkuuteensa rakentamisen ja maataloudenkin säätelyn helpottamiseksi.

Rakentamisen säätelyn purkamiseen liittyviä lakimuutoksia on jo tulossa lausunnolle, ja toivottavasti jatkoa seuraa jo tiedossa olevien esitysten lisäksi niin ympäristöministeriön kuin maa- ja metsätalousministeriön puolelta. Lainsäädäntö muuttuu, ja hyvä niin.

Mutta miten ministeri linjaa sen ja miten hallitus aikoo ohjata ely-keskuksia ja varmistaa sen, että tulkinnot ely-keskuksissa tulevat vastaamaan hallituksen ja eduskunnan tekemiä linjauksia ja tavoitteita ja että etenkin tulkinnot olisivat samoja kaikissa ely-keskuksissa eri puolilla maata? Elävän elämän kokemus kun on ollut sen suuntaista, että vika ei tähänkään saakka aina ole ollut suinkaan lainsäädännössä, vaan siitä lainsäädännöstä tehdyissä tulkinnoissa.

17.00 **Hanna Halmeenpää vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tietysti me olemme paljosta aivan samaa mieltä tässä salissa ja ministerinkin kanssa, mutta huoliahan me tänne hieman tuomme, se kai on tarkoituskin.

Nostan erään asian, josta ei minun korviini ole vielä keskustelua kantautunut, joka myös liittyy maatilatalouden kannattavuuteen, mutta siitä näkökulmasta, että juuri tässä tilan-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

teessa tilallisten jaksaminen ja voimavarat ovat hyvin tiukilla. Sen takia haluan nostaa esiin maatalousyrittäjien lomituspalveluihin kohdistuvat leikkaukset ja esittää huoleni niistä.

Jos puhemies sallii, ihan lyhyesti vähän ympäristöministeriön alalle. Kun puhuttiin sinisestä biotaloudesta tässä — puhutaan siis silloin puhtaista vesistä, meillä on myös ne likaiset eli ruskeat vedet —ilmääni pisti tuolta, että vesien- ja ympäristönsuojelun edistämiseksi rahoitus tippuu reilusta 10 miljoonasta eurosta vajaaseen 6:een. Keskeinen tekijähän siinä on siirtoviemärihankkeet, joiden rahoitus lakkaa kokonaan, ja siitä haluaisin hieman kuulla, jos mahdollista — mutta joudun kyllä lähtemään, valitettavasti.

17.02 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olisin vielä joiltakin osin kysynyt, kun Kemera-rahoitusta on kavennettu ja nyt joudutte tekemään ratkaisuja. Toivoisin, että tässä päätöksenteossa huomioisitte sen, että edellisen hallituksen aikana rajasimme pinta-alatukien osalta aktiiviviljelijöiden logiikan perusteella, että alle 3 hehtaaria oli se raja, ja nyt se nousi 5 hehtaariin. Nyt jos koskaan olisi tärkeätä, että nämä peltoalueet eivät risuttuisi vaan ne metsitettäisiin. Siinä mielessä toivoisin, että nähtäisiin nyt tämä isojen hehtaarien määrä niin, että ne eivät vain luonnollisesti lähde kasvamaan pajukkoja vaan ne metsitettäisiin, että sinne riittäisi sitä rahaa. Se olisi sitä uutta kestäväää biotalouden raaka-ainehankintaa ja siihen satsaamista, ja toivon todella, että tähän puututaan.

Lopuksi: Olen samaa mieltä edustaja Pelkosen kanssa asiamiehen viran lakkauttamisesta. Toivon todella, että se raha löytyy.

17.03 Timo V. Korhonen kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Kaksi kysymystä, tai ehkä ensimmäinen on enemmän omaa pohdiskelua.

Metsäpalveluita tuottavan ja tarjoavan Otson yhtiöittäminen: tarvitseeko suomalainen metsätalous jatkossa valtio-omisteista Otsoa toimijaksi?

Mutta sitten tähän yksittäiseen tai laajaankin toimijakenttään eli Suomen Kylätoimintaan. Nythän budjettiesitys, jos oikein katsoin, leikkaa Suomen Kylätoiminnan budjettivaroja noin 60 prosenttia. Kylätoiminta on kuitenkin maaseudun aktivoijana kohtuullisen merkittävä, hyvä toimija. Ehkä muotoilen kysymyksen sillä tavalla, että miten ministeri näkisi tai voisi arvioida, millä tavalla Suomen Kylätoiminnan toimintaedellytykset pystytäisiin varmistamaan.

17.04 Sami Savio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalouden ahdinko ja tukien riittävyys ovat herättäneet keskustelua, ja mikäli olen oikein ymmärtänyt siitä, mitä muutama aktiivinen maanviljelijä on hieman ärtyneenä minulle viestinyt, niin osalla maatiloista harrastetaan niin sanottua näennäisviljelyä. Näillä tiloilla ei siis käytännössä tehdä mitään ulosmyyntiä toteuttavaa maataloustointa, esimerkiksi maidon tai viljan myyntiä. Kyseisillä tiloilla saatetaan harjoittaa maataloutta vain sen verran, että saadaan kuitattua EU-tuet esimerkiksi kylvämällä ja niittämällä pellot, ja tuotos ei mene tällöin välttämättä minnekään vaan saatetaan niittää tai kyntää paikalleen.

Arvoisa puhemies! Erityisesti näinä niukkuuden aikoina maatalouden tukirahat olisi tarpeen ohjata aktiiviviljelijöille, jotka tekevät työtä elääkseen, ja mielestäni jokaisen tilan pitäisikin pystyä osoittamaan, että sillä on ulkoa saatavaa liikevaihtoa tukien maksun edellytyksenä. Pyytäisin arvon ministeriltä kannanottoa tähän asiaan.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Vielä yksi puheenvuoro on pyydetty tähän debattiin, ja sen jälkeen sitten ministeri vastaa. Katsotaan, onko sitten tarvetta kysyä vielä jotain — ja sieltä tulikin heti lisää. Nyt kuitenkin annetaan puheenvuoro edustaja Viljaselle, sen jälkeen ministeri, ja sen jälkeen katsotaan sitten, onko tarvetta. Muutama on jo.

17.06 Eerikki Viljanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on jo muutamassa puheenvuorossa viitattu Luonnonvarakeskuksesta tehtäviin säästöihin. Kysyisin siihen liittyen: onko hallituksella ja ministerillä suunnitelmaa tutkimusosaamisen säilyttämiseksi Suomessa siinä tilanteessa, että säästöjä jouduttaisiin kohdistamaan semmoisiin toimintoihin, mitkä ovat kenties ainoita alallaan Suomessa, jotta tämä toiminta voisi jatkua vaikka yksityisen toimijan toimesta niin, että valtio myisi tuotantotilat yksityiselle toimijalle, jotta esimerkiksi tutkimustoiminta voisi jatkua?

Tiedän tästä erittäin hyvän ja läheisen esimerkin: Vihdin Vakolassa tehdään maatalouskoneiden sertifiointia, jotta suomalaiset koneet voivat saada hyväksyttävyyden koko EU:n alueelle. Jos tämä toiminta nyt Vakolassa loppuisi, Suomessa ei olisi ainuttakaan toimijaa, joka voisi antaa laatutakuun ja EU-kriteerit täyttävän sertifiointin, ja se olisi erittäin raskas isku suomalaiselle maatalouskoneita ja -laitteita valmistavalle teollisuudelle. Tässä huoli on tietysti se, että toivomme, että tämä toiminta jatkuu valtion ylläpitämänä, (Puhemies koputtaa) mutta jos näin ei syystä tai toisesta ole mahdollista jatkua, niin huolehtiihan valtio siitä, että tämä yksikkö voi siirtyä eteenpäin tiloineen ja toimijoineen niin, että sillä on olemassaolon edellytykset? Toiminta on sinällensä kannattavaa, tuottaa jopa positiivista taloudellista tulosta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten seuraavaksi ministeri, ja vastausaikaa 5 minuuttia, olkaa hyvä.

17.07 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Arvoisa puhemies! Tässä aiemmin edustaja Pelkonen ja jotkut muutkin edustajat ottivat esille tämän eläinsuojeluasiamiehen, edustaja Tuppurainen puhui 4H:sta, edustaja Korhonen kylätoiminnasta, ja monia muitakin näitä säästöjä olette aivan oikein sieltä budjetista löytäneet ja bonganneet, ja ne kertovat juuri siitä, että kun säästämään joudutaan, silloin oikeastaan ei jää koskemattonta kohtaa. Jos eduskunnalla on mihin tahansa näistä tarkoituksista mahdollisuus lisäyksiä tehdä, en ainakaan ole sitä vastustamassa.

Aiemmin tässä edustaja Korhonen pohti tätä biotalouden ja yhteiskuntarakenteen suhdetta, ja en ehtinyt siihen vielä silloin vastata, mutta tämä on tärkeä kysymys. Mitä se biotalous on? Se on poisoppimista fossiilitaloudesta. Ja fossiilitalouden logiikka on se keskittämisen logiikka, missä energiantuotantoa, teollisuutta, asumista, palveluja ja niinpäin pois pannaan nippuun, joka toimii fossiilisella energialla, ja talous pyörii. Biotalous on hajautetussa tuotannossa, koska energia ja raaka-aineet tuotetaan laajasti eri puolilla, ja sen soisi näkyvän kyllä tässä yhteiskuntapolitiikassa ja yhdyskuntarakenteessa. Nimittäin keskittäminen ja biotalous aika huonosti istuvat keskenään yhteen. Tärkeä huomio.

Monet edustajat ottivat esille tämän viennin ja tuonnin suhteen ja mahdollisuudet käyttää suomalaista ruokaa julkisessa taloudessa. Tosiaan siellä joitain pieniä vientipanosten lisäämisiä on, ja tässä on tärkeitä huomata se, että silloin kun Suomesta lähdetään EU-markkinoitten ulkopuolelle, aika usein siellä maissa on heidän oma byrokraattinen elintarviketurvallisuusjärjestelmänsä ja meidän yritysten on pystyttävä osoittamaan, että se suomalai-

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

nen ruoka, mitä me pidämme suunnilleen maailman parhaana, täyttää sen kaupan vastaanottomaan edellytykset, ja tässä joudumme pikkasen tekemään sitä jumppaa, että meiltä on sopivat propuskat matkassa, menköötpä sitä elintarvikekauppaa tekemään yritykset sitten mihinpäin hyvänsä. Tätä palvelua pyritään parantamaan.

Mutta sama pätee myös sitten tähän tuontihommaan ja mahdollisuuteen oikaista kauppatasetta sillä tavalla, että julkisissa keittiöissä korvattaisiin tuontia kotimaisella. Nämä olivat äärimmäisen tärkeitä huomioita: jos me edellytämme esimerkiksi eläinsuojelun ja ympäristönsuojelun nimissä korkeaa standardia suomalaiselta tuotannolta, niin vastaavasti kun julkinen puoli kilpailuttaa näitä hankintoja, meidän pitäisi edellyttää sitä, että suomalaisten standardien täytyy täytyä, olkoon mistä maasta hyvänsä. Sitähän juuri meiltä näillä vientimarkkinoillakin edellytetään EU:n ulkopuolella.

Edustaja Kulmuni tiedusteli tästä lohiregalesta, ja sen verran tuolla maanmainiolla reissulla Tornionjoella opin — naapurin ministerin kanssa siellä tavattiin — että tämä on äärimmäisen pitkä ja monisyinen asia, ja niinpä en vielä lupaa siihen ratkaisua. (Naurua) Se juontaa muutamien vuosisatojen takaa.

Mutta, hyvät edustajat, sama koskee myös tätä tilusjärjestelyasiaa: kun säästettävä on, niin säästettävä on.

Nimisuoja-asiat liittyvät tähän viennin vahvistamiseen.

Porotalouslaista: nyt on parempi, että en vielä sano mitään tuosta aikataulusta, miten se uudistus etenee.

Edustaja Korhonen otti sitten esille sen, tarvitaanko valtionyhtiö tänne metsätalouden puolelle. Nythän tuo Otson toiminta on pitkälti metsäteiden rakentamiseen, suometsien kunnostukseen liittyvää osaamista, mikä heillä pitkällä historialla on. Markkinat näyttävät ajastaan, mikä on tuo Otson mahdollisuus ja tuleeko muita toimijoita samalle kakulle. Mutta nyt toiminta on joka tapauksessa korkeatasoista ja on edellytykset käynnistää se yhtiöittämällä.

Edustaja Savio otti esille tämän viljelijöitä askarruttavan huolen: silloin kun on tiukkaa, miten tuet voitaisiin kohdistaa aktiiviviljelijöille? Esimerkiksi tämä viime keväänä lanseerattu uusi ympäristökorvaus houkutteli ehkä yllättävänkin paljon viljelijöitä tekemään sinänsä ympäristön kannalta hyviä toimia, mutta samalla se on ikään kuin sitten pois täältä aktiiviviljelyn tuesta, ja tämä huoli on otettava vakavasti myös EU-tasolla, kun seuraavaa EU:n maatalouspolitiikan uudistusta aletaan lähivuosina jo valmistella.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Arvoisat edustajat, täällä on vielä ainakin yksi debattipuheenvuoro pyydetty. Onko nyt muilla tarvetta kysyä? Sillä aikaa kun edustaja Myllykoski esittää kysymyksen tai kommentoi, muut voivat vielä painaa V-painiketta, ja sen jälkeen siirrytään sitten puhujalistaan.

17.13 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myllykoski on edelleenkin kyselyiässä ja haluaa jatkaa tätä kyselyä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Hienoa.

Olisin halunnut kysyä ministeriltä ja tiedustella ministerin kantaa siihen — kun hallitusohjelmassa on kuitenkin perikuntien osalta joitakin suunnitelmia, kuinka metsiä ja metsälöitä yhdistellään — mitenkä me voisimme tehdä kustannustehokkaasti niin, että valtion ei

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

tarvitse tavallaan laittaa siihen varoja, eli yhteismetsien syntymistä edistettäisiin nykyistä tehokkaammin. Olisiko meillä joitakin semmoisia verohoukuttimia, joita me voisimme tässä kohtaa käyttää? Näiden yhteismetsien osalta, jos meillä on 50 000 suomalaista metsänomistajaa, jotka eivät tiedä omistavansa metsää, meidän jotenkin pitäisi tätä toimintaa jollakin tavoin edistää.

Vielä lopuksi: onko niin, että jos teen vuonna 17 toimenpidealoitteen suomenhevosen jalostuspalkkion ja varsapalkkion aikaansaamiseksi, niin ministeri taputtaa käsiään, että suomalainen talvisodan sankari saa arvoisensa kohtelun?

17.15 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kysyn vielä siitä metsätalospuolesta. Ihan en näihin hevosjuttuihin lähde tässä näin.

Ennen kaikkea, jos Metsähallitus menee tekemään uusia hakkuita, niin tehtäisiin ne luontoselvitykset, koska Rautovuoren tapauksessa Keuruulla kävi ilmi myöhemmin, että siellä ei ollut tehty luontoselvityksiä asianmukaisesti ja myöhemmin sitten huomattiin, että oho, hups, näin pääsi käymään, ja sekin myönnettiin vasta pitkällisten vääntöjen jälkeen. Uskoisin, että koko metsätalouden kannalta niin luonnonsuojelupuolelta kuin myös talouspuolelta on kaikkien etu, että mennään pykälien mukaan ja ei tehdä mitään päällekkäistä, että toinen puoli tekee hallaa luonnonsuojelulle ja toinen puoli taas pyrkii vaikkapa lisäämään lahoppuun määrää metsissä ja ne lyövät toinen toisiaan korville, koska siinä ei hyödy veronmaksaja eikä luonto.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Myönnän vielä kolme debattipuheenvuoroa: edustajat Kurvinen, Ala-Nissilä ja Myllykoski. Sen jälkeen ministeri vastaa, 3 minuuttia, ja sitten siirrytään puhujalistaan.

17.16 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Myllykoski, teillä oli erinomainen huomio yhteismetsistä. Minunkin alueellani on kaupunki lähtenyt veturiksi siihen ja erittäin hyviä tuottavuuden nostoja ollaan yhteismetsäasiassa saatu aikaan.

Mutta oikeastaan nostaisin sellaisen asian, kun olen siviiliammattilani lakimies ja hallitus nyt kaavailee sitä, että lyhennettäisiin niiden kuolinpesien aikaa ja elinaikaa, joissa on metsää, että miten tätä nyt aiotaan tehdä. Kuolinpesähän on sellainen vähän vaikea hallinnointimuoto, kun pitää yksimielisyys olla, ja sitten välttämättä niitä metsänhoitotoimia ei tule tehtyä sen vuoksi ja puu ei liiku. Mitä näille kuolinpesille nyt aiotaan tehdä?

17.17 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Myllykoski puhui yhteismetsistä. Mielestäni se onkin moderni tapa harjoittaa metsätaloutta nykyaikana, jolloin ihmiset ovat kiinnostuneet metsätaloudesta. Silloin kun Ahon hallituksen aikana oli pääoma- ja yritysverouudistus, niin oli unohdettu vallan tämä koko yhteismetsäasia. Silloinhan siihen lisättiin yhteisosuuksia koskeva pykälä. Minusta tämä yhteismetsän verotus tuli hyvään kuntoon silloin, että se ei sinällään tarvitse kyllä muuttamista.

17.17 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ettei mene ihan hevosteluksi, niin pakko vähän avata tätä, miksi olen huolissani hevostalouden osalta.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

Viime hallituskaudella 141 poistui, jolloin meiltä meni Etelä-Suomen alueelta mahdollisuus varsapalkkioihin, eli ei ollut enää mahdollista tukea. Samalla kertaa aktiiviviljelijöiden määrittelyn mukaan pinta-alatuet nousivat sinne 5 hehtaariin, jolloin Suomesta 385 hevoselinkeinoa harjoittavaa tilaa jäi vaille pinta-alatukia. Nyt ollaan nähty, että rodullinen potentiaali on uhattuna varsojen pienien määrien suhteen. Eli meillä on ihan oikea, koska EU katsoo, että se on alkuperäisrotu. Minä toivoisin, että ministeri laittaisi jonkun selvittämään sitä, onko meillä mahdollisuus kansallisesti jotenkin tukea sitä, että tämä meille kallisarvoinen ja monimuotoinen rotu voi säilyä voimakkaana ja jalostuskelpoisena.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten on ministeri Tiilikainen, ja 3 minuuttia, olkaa hyvä.

17.18 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen: Kiitos, puhemies! Ja kiitän edustajia tästä erittäin monipuolisesta ja rakentavasta keskustelusta, mikä täällä kaiken kaikkiaan on käyty. Teillä on paljon enemmän kysymyksiä kuin mihin pystyn vastaamaankaan tai edes osaisin vastata. Mutta vielä joitain vastauksia.

Edustaja Aalto kysyi tästä Metsähallituksen toiminnasta, tietääkö toinen käsi, mitä toinen tekee, jos yksinkertaistan kysymyksen. Varmasti jokaisessa organisaatiossa on aina mahdollista parantaa sitä toimintaa. Ja on ensiarvoisen tärkeätä, koska ne odotukset, mitä Metsähallituksen suuntaan Suomessa on, ovat kovat — sieltä odotetaan tehokasta metsätaloutta, joka tuottaa valtion budjettiin paljon rahaa hyviä tarkoituksia varten, sieltä odotetaan hyvin merkittävää panosta luonnonsuojelussa ja erittäin paljon virkistyspalveluita ja muita julkisia palveluita — että siellä varmasti, uskon, pyritään näihin palveluihin vastaamaan. Mutta valitettavasti tämmöisiä ristiriitaisuuksiakin ehkä joskus sattuu.

Otan nämä edustaja Myllykosken suomenhevosta koskevat terveiset vastaan. Vielä en ihan osaa niihin vastata, mutta hyvä, kun otitte asian esille.

Sen sijaan tämä yhteismetsäpuoli on todella näin, että se on, aivan niin kuin Ala-Nissilä totesi, verotuksellisesti ihan hyvä metsänomistumuoto ja peräti kannatettava. Ja juuri kun näitä edustaja Kurvisen peräämiä toimia kuolinpesien elinkaaren lyhentämiseksi tehdään — niissä tarvitaan varmasti monipuolisesti juristien apua — niin tämä yhteismetsä voi olla yksi hyvä tapa, jolloin ne kaikki, jotka ovat siinä kuolinpesässä osakkaina, säilyttävät ikään kuin mahdollisuuden olla metsänomistajia ilman, että tarvitsee lähteä näihin tilojen jakamisiin. Eli kyllä tässä yhteismetsäasiaa on tarkoitus kuitenkin edistää ja eteenpäin viedä.

Muutenkin tässä metsänomistuksessa on tärkeätä, että puuta saadaan markkinoille näitten kasvavien tarpeitten mukaisesti, ja silloin metsätilojen sukupolvenvaihdosasia on yksi. Vuoden 2017 alusta meillä pitäisi olla järjestelmä toiminnassa, ja myös joitakin yrittäjämäistä metsätaloutta ja sen harjoittamista parantavia päätöksiä valmistellaan niin ikään ensi vuoden aikana. Mutta niistä sitten myöhemmin lisää.

Kaiken kaikkiaan maatalous ja metsätalous ovat haastavassa tilanteessa, mutta täällä on myös paljon odotuksia ja mahdollisuuksia, ja minun täytyy yrittää omalta osaltani tehdä teidän tuellanne kaikkeni, jotta tämä toimiala pystyy näistä vaikeista ajoista huolimatta näkemään sitä valoisampaa tulevaisuutta, mihin varmasti meillä kaikilla tässä salissa olevilla on vilpitön halu. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia ministerille, ja sitten me siirrymme puhelistaan. — Edustaja Myllykoski, teidän vuoronne. Ja tässä kaikille ilmoitettakoon,

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

että asian käsittely keskeytetään edustaja Myllykosken puheen jälkeen ja jatkamme sitten tiistaina.

17.22 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Äskeisessä keskustelussa oli paljon niitä eväitä, joita minä olen omaan puheeseeni rakentanut, joten jätän ne nyt tällä kertaa ehkä hieman vähemmälle. Mutta kun budjetista puhutaan, niin kun sektoriministeri on täällä paikalla, niin puhun siitä koulutusleikkauksesta, joka kohdistuu korkeakouluille. Olen äärimmäisen huolissani siitä, että perustutkimuksesta leikataan, nimenomaan kun meillä on suuri harppaus ja halu kasvattaa biotaloutta. Meillä on siellä jo hyviä hankkeita, joita voidaan varmasti tällä supersatsauksella, jonka tämä hallitus on tälle sektorille luonut, lähteä jo toteuttamaan, mutta edelleen me tarvitsemme sitä perustutkimusta, joka luo edellytyksiä sille, että hallitus voi toteuttaa tätä omaa kunnianhimoista tavoitettaan, joka on erittäin kannatettava. Meillä on metsissä tulevaisuus eikä vain pelkästään metsissä.

Mutta tässä kohtaa kun budjetista keskustellaan, niin on pakko nostaa taas tämä poikkihallinnollisuus erittäin suureen keskiöön. Nimenomaan kun maa- ja metsätalousministeriön osalle on todella iso rahapotti laitettu, niin yhteensovitetään poikkihallinnollisesti sitten myös TEMin kanssa näitä yhteisiä hankkeita ja niin, että ministeriöt eivät vain rupeaisi mustasukkaisesti vartioimaan toistensa rahankäyttöä, vaan mennään ja hiihdetään yhteen maaliin. Tämä on erittäin tärkeätä. Minä toivon, että vaikka onkin kysymys biotaloudesta, niin sinne voidaan ottaa, niin kuin hallitusohjelmassa onkin, tämä kiertotalous, ja siihen liittyviä voimannostuksia EU-tasolla on erittäin tärkeää viedä niin, että meillä jätteitten käsittelystä voidaan tuottaa muutakin kuin vain multaa.

Tervehdin ilolla sitä, että budjetti- ja hallitusohjelmakeskustelussa on tuotu kokeilut esille ja että meillä nyt rohkeasti lähdetään — arvoisa puhemies, jos ihan pieni... no, jätän sen tuhman sanan sanomatta — siihen, että tämä hallitus ei pelkästään puhu sitä vaan myös polttaa. Ja se on todella hyvä, että nyt ollaan otettu järki käteen siinä, että tämä on se, miten hevostaloudellekin ja sinne elinkeinolle voidaan tuottaa uutta, ja rohkaisen ministeriä ympäristöministeriön osalta voittamaan sen ongelman, koska sen ovat voittaneet ruotsalaisetkin.

Mutta mitä haluan tässä erityisesti nostaa esille: Olisin toivonut, että tässä budjetissa olisi kaiken kaikkiaan ollut vähän enemmän vielä potentiaalia siihen, että me voimme uudistaa rohkeammin meidän omia järjestelmiä tuottamaan yrityksille ensimmäisen työntekijän palkkaamiseksi joitakin polkuja, mikä tarkoittaa — minkä olen täällä jo aiemmin sanonutkin — kustannustehokkaita, jopa budjetille positiivisia asioita. Niitä olisin toivonut olevan esillä. Eli jos me palkkaamme ensimmäisen vieraan työntekijän yritykseen, niin me annamme yritykselle tavallaan tuplapoisto-oikeuden palkan ja sivukulujen osalta ensimmäiseltä vuodelta. Jos nyt otettaisiin arvioksi, että 10 000 ihmistä työllistyisi ja täysimääräinen poisto-oikeus olisi tuloksen kautta mahdollista, se tarkoittaisi, että valtio menettäisi 69 miljoonaa euroa vuodessa yhteisöverotuloja. Toisaalta jos käytetään 2 300 euron kuukausipalkkaa ansio-osana, niin se tuottaa valtiolle — vaikka työstä maksettava vero on vain 17 prosenttia, niin kokonaisveroaste on 25 prosenttia — 72 miljoonaa verotuloja. Ja jos niin onnellisesti kävisi, että nämä kaikki olisivat työttömiä, niin valtio säästäisi 69 miljoonaa euroa vuodessa työttömyyskustannuksista. Näitä elementtejä opposition edustaja Myllykoski tulee tarjoilemaan tässä matkan varrella. Nyt voi käydä jo allekirjoittamassa tämän toimenpidealoitteen. En tee niistä lakialoitteita vaan toivon, että hallitus ottaa niistä koppeja.

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

Näitä samanlaisia asioita on paljon, joita tarvitsisi tehdä. Minä tässä nyt, kun sektoriministeri on paikalla, toivotan loppuksi kyllä voimia ja uusien ideoitten osalta avoimuutta. — Kiitoksia, puhemies.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia hyvästä keskustelusta.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.

5. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016—2019

Valtioneuvoston selonteko VNS 1/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

6. Hallituksen esitys eduskunnalle tuomioistuinmaksulaiksi sekä laeiksi hallinto-oikeuslain 12 a §:n ja riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 28 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 29/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

7. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 tuloveroasteikkolaiksi sekä laeiksi eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 31/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verotuksen oikaisemisesta oma-aloitteisesti annettujen tietojen perusteella vuonna 2016

Hallituksen esitys HE 32/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi autoverolain ja ajoneuvoverolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 33/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

10. Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 34/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jäteverolain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 35/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 36/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 37/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain 49 §:n ja ammattikorkeakoululain 43 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 38/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeustulkikirekisteristä

Hallituksen esitys HE 39/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 40/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain, maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain ja Euroopan unionin suosta tuista maataloudelle annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 41/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

18. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 42/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupunkiraideliikenteestä

Hallituksen esitys HE 43/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

20. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 44/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

21. Hallituksen esitys eduskunnalle yhdistetystä patenttitoimioistuimesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä patenttilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 45/2015 vp

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

22. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajaturvallisuuslain sekä terveydenhuoltolain 21 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 46/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

23. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tilintarkastajan vuosimaksusta ja laadunvalvonnan maksuista sekä tilintarkastuslain 11 luvun 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 47/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

24. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 48/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

25. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Vankiterveydenhuollon yksiköstä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 49/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

26. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi takuueläkkeestä annetun lain 8 §:n, vammaisetuuksista annetun lain ja kansaneläkelain 103 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 50/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

Pöytäkirja PTK 44/2015 vp

27. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuorotteluvapaalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 51/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

28. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilasvammalain 6 e §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 52/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

29. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtioneuvoston jäsenille maksettavista palkkioista ja korvauksista annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 53/2015 vp

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä..

30. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 6.10.2015 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.28.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen